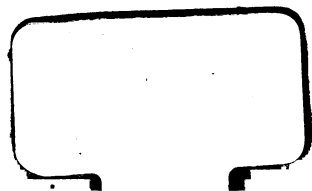

DE SACERDOTII APUD GRAECOS EMPTIONE VENDITIONE.

AD SUMMOS IN PHILOSOPHIA HONORES

AB AMPLISSIMO

PHILOSOPHORUM ORDINE

ACADEMIAE WILHELMAE ARGENTINENSIS

RITE IMPETRANDOS

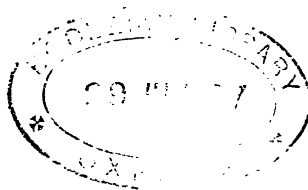
SCRIPSIT

HUGO HERBRECHT.

ARGENTORATI

APUD CAROLUM I. TRUEBNER.

MDCCCLXXXV.

Darmstadtii typis G. Otto.

Graecorum sacerdotes cum inde ab antiquissimis temporibus aut ex certis gentibus aut suffragio aut sortitione constituti sint, qui ex his sacerdotes creandi modis aetate primus fuerit, difficile est diiudicatu.

Atque gentilicia quidem sacerdotia late propagata neque numero exigua fuisse constat. Veluti apud Athenienses quis est qui ignoret Centriadarum, Hesychidarum, Phytalidarum gentes vel Cerycum, qui hieroceryces et daduchos, Eumolpidarum, qui hierophantas, Eteobutadarum denique, qui Minervae Poliadis praebuerunt sacerdotes? Neque minus memoria digna est Cinyradarum gens Cypria, Milesia Branchidarum, e quibus Apollinis sacerdotes legi solebant. Quibus sacerdotiis illustrandis cum alii, qui supersunt, sacerdotum indices tum Halicarnassensium Neptuni Isthmii sacerdotum stemma maximi momenti est. Nec vero antiquissimis tantum temporibus gentilicia constituta esse sacerdotia e titulis quibusdam aetate recentioribus colligitur. Cf. e. g. Rev. arch. 1845 p. 209 (Gythium): *καὶ εἶναι αὐτοὺς ἱερεῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ ἐγγόνους αὐτῶν ἀεὶ διὰ βίου, καὶ εἶναι αὐτοῖς τὰ τίμια καὶ φιλάνθρωπα πάντα ὅσα καὶ τοῖς ἄλλοις ἱερεῦσιν τοῖς κατὰ γένος ὑπάρχει, καὶ ἔχειν αὐτοὺς τὰν ἐξουσίαν τοῦ τε ἱεροῦ καὶ τοῦ θεοῦ καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ πάντων.*

Deinde suffragio sacerdotes antiquitus legi potuisse Homeri testimonio probatur, cf. Iliad. VI 300: *τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.* Adde scholiastae codicis Veneti Marciani 453 explicationem: *οὔτε κληρωτοὺς οὔτε ἐκ γένους βούλεται τοὺς ἱερεῖς εἶναι, οὔτε ψήφῳ ἑνός, ἀλλ' οὓς πλῆθος ψηφιζόμενον ἕλοιτο.* Cuius generis sacerdotia et in[1]

[1] cf. C. I. G. n. 2270 v. 18: *αἱρεθεὶς ὑπὸ τοῦ δήμου.* n. 434 v. 3: *εὖτέ με Κεκροπίδαι Δηοῖ θέσαν ἱερόφαντιν.*

inscriptionibus quibusdam commemorantur neque Pausaniae[1] ignota videntur fuisse. Attamen cum admodum exigua sit memoria, hunc sacerdotes constituendi modum minus propagatum fuisse suspicor.

Plurima vero Graecorum sacerdotia sortitione atque ea in singulos plerumque annos mandata esse haud mirum est. Nam hac ipsa ratione maxime permitti videbatur, ut dei ipsi quem vellent sacerdotem constituerent.[2] Quin etiam in gentiliciis sacerdotiis, in quibus quidem maioribus natu privilegium non esset, sortitioni locus esse potuit. Quo ex genere notissimum est, quod e Lycurgi oratoris vita comperimus.[3] Cum electione denique ita coniungi potest sortitio, ut, quos singulae tribus suffragiis creaverint, ad eos sacerdotia sorte transeant. Haec fere sunt, quae de constituendi sacerdotes rationibus certo scire videmur. Quibus perscrutandis quamvis operam dederint homines docti, tamen praeter locos Platonicos, unde plurima argumenta erui solent, omnes qui huc pertinent tituli indagentur, indagati examinentur oportet.[4]

Novum vero atque fere inauditum usum Dionysius Halicarnassensis in arch. Rom. II 21 tradit: *Τῶν ἄλλων φαύλως πως καὶ ἀπερισκέπτως ὡς ἐπὶ πολὺ ποιουμένων τὰς αἱρέσεις τῶν ἐπιστησομένων τοῖς ἱεροῖς, καὶ τῶν μὲν ἀργυρίου τὸ τίμιον ἀξιούντων ἀποκηρύττειν, τῶν δὲ κλήρῳ διαιρούντων [τοὺς ἱερεῖς], ἐκεῖνος* (Romulus) *οὔτε ὠνητὰς χρημάτων ἐποίησε τὰς ἱερωσύνας οὔτε κλήρῳ μεριστάς.* Quibus verbis diu neglectis lux allata est monumento illo Halicarnassensi, quod Boeckhius primum a. 1830 publici fecit iuris; eoque ex tempore nonnullae aliae inscriptiones indagatae sunt, e quibus, qualis fuerit sacerdotii emptio venditio, plenius intellegitur. Atque has

---

[1] cf. VII 27, 1: *κατὰ δόξαν γένους μάλιστα αἱρούμενοι.*

[2] cf. Plat. leg. VI p. 759 C: *τὰ μὲν οὖν τῶν ἱερῶν τῷ θεῷ ἐπιτρέποντα αὐτῷ τὸ κεχαρισμένον γίγνεσθαι κληροῦν τῇ θείᾳ τύχῃ ἀποδιδόντα.*

[3] cf. Vitt. X oratt. p. 843 F: *λαχὼν ἐκ τοῦ γένους τὴν ἱερωσύνην καὶ παραχωρήσας τῷ ἀδελφῷ.*

[4] De Atheniensium sacerdotiis optime egit Martha „les sacerdoces Athéniens“ (Paris. 1882).

inscriptiones, quae quamvis numero exiguae materiam tamen uberrimam multifariamque utilem praebent, componere, ex compositis, quaecunque ad sacerdotiorum venditionem pertinent, explicare et disserere mihi proposui. Quam ad rem suscipiendam monuit me auctoritas Rudolfi Schoellii, qui ope et consilio studiis meis benignissime semper favebat. Cui et Guilelmo Studemundo, praeceptori meo carissimo, qui huic opusculo et perficiendo et perpoliendo maximam navavit operam, non possum quin gratias agam singulares.

Tituli, de quibus agitur, secundum locos dispositi hoc se excipiunt ordine:

I. a) tit. prope Chalcedonem inventus, quem Chalcedonium vocare mihi liceat. — Edidit Curtius, Mon. Ber. d. Berl. Acad. 1877 p. 474.

b) tit. Athenas deportatus, Ephesius, ut venditor simulavit, revera Chalcedonius (vel Byzantius). — Edd. Kumanudis, *Ἀθην.* VII p. 207 n. 2; Laticheffius, Journal des Ministeriums für Volksaufklärung (Juni 1882) p. 243, cum commentario Russica lingua conscripto [1]; Dittenbergerus, S. I. G. n. 369.

II. tit., qui exstat Bukaresti in museo hominis cuiusdam privati, cui nomen est Kogalnitscheano, prope Callatim inventus. — Brevi commentario instructum a Gomperzio ed. Greg. G. Točilescu, Archaeologisch-Epigraphische Mittheilungen aus Oesterreich VI (1882) p. 8 sq.

III. tit. Halicarnassi inventus. — Edd. Boeckhius, 1) Ind. lect. Berol. aest. 1830, 2) bullet. dell' Inst. arch. 1830 p. 218, 3) C. I. G. n. 2656, cf. Opusc. IV p. 331 sqq.; Dittenbergerus, S. I. G. n. 371.

IV. tit. Erythris inventus. — Edd. Fontrier et Earinos, *Μουσ. καὶ βιβλ. τῆς ἐν Σμύρνῃ εὐαγγ. σχολῆς* I (1875) p. 103; Rayetus, Rev. arch. XXXIII (1877) p. 107 sqq.; Dittenbergerus, S. I. G. II. n. 370.

V. a) tit. Andri in insula inventus. — Edd. Le Bas-Waddington, Asie min. n. 1799 p. 408.

---

[1] Hunc librum non vidi.

b) tit. Myconi in insula inventus. — Ed. Le Bas-Waddington, Asie min. n. 2059 p. 457.

Hae duae inscriptiones (V a et V b) adeo inter se consentiunt, ut apographa unius eiusdemque tituli eas esse Keilius[1] optimo iure moneat. Quas cum in integrum restituere nondum contigerit, satis habeo hoc loco commemorasse.

Quaestionem ipsam, cum singulas de quibus agitur inscriptiones tractarent, iam attigerunt nonnullaque exposuerunt viri docti hi:

I. Boeckhius, C. I. G. II n. 2656, cf. Opusc. IV p. 331.

II. Keilius „Zur Sylloge inscript. Boeotic." Jahrb. f. class. Philol. suppl. IV p. 618 sqq.

III. Rayetus, Rev. arch. XXXIII p. 107 sqq.

IV. Dittenbergerus, Herm. XVI p. 164—176.

V. Anthes „de emptione venditione Graecorum" (Halis Saxonum 1885). Ad sacerdotii Graecorum emptionem venditionem enucleandam Anthes Rayeti et Dittenbergeri sententias plerumque amplexus pauca attulit. Quam commentationem, cum sero cognoverim, nisi in adnotationibus respicere non potui.

A. DE FONTIBUS.

§ 1.

QUA AETATE TITULI INCISI SINT.

Inscriptionum, quas supra enumeravi, nullam ante Alexandri Magni tempora exaratam esse constat.

Erythraei tituli aetatem, quem ultimo Alexandri anno non antiquiorem esse ex divino Alexandri qui v. 110 commemoratur cultu colligas, omnium accuratissime definire licet. Alterum enim titulum ipsum quoque Erythris inventum, quem

---

[1] Jahrb. f. class. Philol. suppl. IV. p. 619.

ediderunt P. Foucart[1] et Dittenbergerus,[2] Leonnorii Gallorum in Asiam traicientium ducis nomine suppleto uno ex annis a. 278 proxime insequentibus incisum esse demonstravit Dittenbergerus. Quo in titulo duo duces *Σῖμος Ἀπολλωνίου* et *Ἑκατᾶς Γνώτου* commemorantur, qui iidem in titulo IV sacerdotiorum emptores vel praedes sunt, tum *ἱεροποιὸς Ἀπατούριος* utrique titulo communis est. Denique dux *Πύθεος Πυθέου* illius tituli nescio an idem sit atque huius *ἱεροποιὸς Πύθεος*. Ad eandem igitur aetatem titulus IV pertinet.[3]

Halicarnassense decretum (tit. III) ante Augusti aetatem scriptum esse Boeckhius ex genere litteraturae conicit.

Chalcedoniorum titulum Ib Kumanudis initiis aerae Christianae incisum esse iudicavit, Laticheffius rectius exeunti tertio aut ineunti alteri ante Christum saeculo tribuit; Ia sub idem fere tempus exaratum esse propter scripturae genus opinor.

De tituli II aetate quamquam e scriptura exemplaris illius quidem, quod exstat in Arch.-Epigr. Mitth. aus Oest., certi quidquam effici non potest, tamen tertio demum ante Christum saeculo Samothracia mysteria latius propagari coepta esse constat.[4]

§ 2.

UNDE TITULI ORIUNDI SINT.

Boeckhius, qui praeter illum quem supra laudavi Dionysii locum unum titulum Halicarnassensem noverat, nisi in patria Dionysii nusquam sacerdotia veniisse putavit. At eundem usum latius percrebruisse ceteri qui postea innotuerunt tituli evincunt.

Titulus Ia, cum Anadoli-Kavak in oppido castra stativa aedificarentur, inventus est. Quod oppidum quin *Ἱερῷ Διὸς Οὐρίου*, quod veteres vocaverunt, respondeat, quo ipso loco duodecim deorum cultum floruisse complures rerum scriptores[5]

---

[1] Bull. de corresp. Hell. III (1879) p. 388 sqq.
[2] S. I. G. n. 159.
[3] cf. quae Dittenbergerus exposuit Herm. XV p. 609. XVI p. 194.
[4] cf. Conze-Hauser-Benndorf „Samothrake“ (Wien 1880) II p. 109.
[5] cf. C. Müller, Geogr. Gr. min. II p. 57. 75.

testantur, dubitari non potest. Quem titulum, cum totus fere dialecto Dorica conscriptus sit et exeunte quidem primo ante Christum saeculo illud *Ἱερὸν Διὸς Οὐρίου* Chalcedonium fuisse Strabo VII p. 319 narret, Dittenbergero auctore Chalcedonium vocare non vereor.

Idem Dittenbergerus titulum I b, cum ex oriente Athenas translatus sit, ipsum quoque Chalcedonium esse praeter dialectum Doricam[1] imprimis verbis *ἱερωτεία*, quae vox in altero titulo Chalcedonio (I a) redit, et *προαισιμνᾶν*, cuius vocabuli et notio et scriptura (*ι* pro *υ*) propria est Megarensium eorumque coloniarum[2], et Megarensi mense *Διονύσιος*[3] usus demonstravit. Cui opinioni quamvis sagaciter prolatae hoc unum opposuerim, titulum de quo agitur I b eodem iure Byzantio, quae ipsa quoque Megarensium colonia fuit, vindicari posse, cum praesertim illud *Ἱερὸν Διὸς Οὐρίου* fere semper Byzantii obtinuerint.[4]

In reliquos denique titulos praeter illum, qui prope Callatim inventus est, hoc loco accuratius inquiramus non oportet. Neque enim Callatianum eum esse, cum Callatis, licet a Milesiis primum condita sit, Heracleae Ponticae fuerit colonia, quis est qui negare audeat? Ac maxime quidem mensis forma[5] in *εών* exeunte, quae Ionum propria est, Ionica tituli origo probatur. Neque igitur veri dissimile est Tomis ex urbe hunc titulum esse oriundum.

§ 3.

IN QUAS CLASSES TITULI DISPERTIENDI SINT.

Halicarnassi primum quidem cultum caerimoniasque Dianae Pergaeae, cum decretum (tit. III) fieret, recepta esse vel inde patet, quod ipsi sacerdoti templum condere, ubi libuerit, permittitur.[6]

---

[1] cf. *ἄλλει, ὁπειοῦν, τέτορες, ὅτικα, φοιτήτω, ἀντεθησεῖται, ἱερῆ.*

[2] cf. C. I. G. n. 3794. Dittenb. S. I. G. n. 218, 1. Roehl. I. G. A. n. 514.

[3] cf. C. I. G. n. 3794. Dittenb. S. I. G. n. 252, 54.

[4] Huc accedit, quod ipsum mensem Dionysium non minus Byzantium fuisse constat. Cf. Dittenb. S. I. G. n. 369[12].

[5] cf. tit. II v. 4: *Ἀπατουρεῶνος.*

[6] cf. v. 28 sq. *κατασκευᾶται δὲ ἡ ἱέρεια καὶ τὸ ἱερόν, οὗ ἂν βούληται.*

Nec minus Chalcedone, cum plebiscitum (tit. I b) fieret, quo sacerdotium Aesculapii locandum proponitur, sacerdotii emptionem venditionem institutam esse e praeceptis accuratissime definitis, nisi fallor, perspici potest. Cf. e. g. v. 7 sq.

Duodecim autem dei antiquitus loco illo, qui Ἱερὸν Διὸς Οὐρίου dicitur, culti sunt.[1] Sed locandi legem non prius scriptam esse apparet, quam Νικομαχεῖον illud, quod I a v. 7 commemoratur, aedificatum esset. Atque hoc Νικομαχεῖον conditum esse censeo denominatumque a Nicomacho illo (v. 1), cuius anno, cum praepositioni ἐπί supplendae nihil obstet, inscriptio facta esse videtur. An quisquam putat casu quodam haec nomina propria in uno eodemque titulo esse coniuncta?

Τῶν μυστῶν θεῶν τῶν ἐν Σαμοθράκῃ (tit. II) sacerdotium iam antea fuisse, sed tum ipsum, cum titulus fieret, primum veniisse e verbis: συνθύσει[2] δὲ καὶ τοὺς λιβάνους ἐμ πάσαις ταῖς συνόδοις μετὰ τοῦ προϋπάρχοντος ἱερέως τῶν μυστῶν perspicuum est. Nam usque ad vitae finem emptori sacerdotium esse administrandum v. 3 docet: ἱερήσεται διὰ βίου.

Horum igitur de quibus adhuc egimus sacerdotiorum venditionem, quo tempore ipsi tituli conficerentur, institutam esse certo constat. Atque inscriptiones ipsae, quae huc pertinent, sacerdotum et iura et officia plus minus accurate describunt.

Prorsus diversum est argumentum tituli Erythraei (IV), qui non unius tantum sacerdotii venditionem neque ullam vendendi condicionem, sed multarum venditionum recensum continet. Hae venditiones ita dispositae sunt, ut, quaecunque sacerdotia unius anni spatio venibant, iis nomen hieropoei, qui est apud Erythraeos magistratus eponymus,[3] praemittatur. Cf. e. g. v. 94 (99): αἵδε ἱερητεῖαι ἐπράθησαν (ἐπεπράθησαν) ἐφ' ἱεροποιοῦ Ἀπατουρίου μηνὸς Ληναιῶνος. Quibus verbis continuari solent 1) nomen eius dei, cuius sacerdotium venit, 2) sacerdotii pretium, 3) eponium, 4) nomen emptoris, 5) no-

---

[1] cf. Müller, G. G. min. II. p. 57. 75.

[2] scl. ὁ πριάμενος.

[3] cf. Doermer „De Graecorum sacrificulis, qui ἱεροποιοί dicuntur" in Dissertat. philol. Argentorat. vol. VIII p. 19.

men eius, qui fidem praestat. Menses, quibus venierunt sacerdotia, plerumque omissi sunt. Praeter πράσεις et ἐπιπράσεις ter διασυστάσεις commemorantur.[1]

Atque ut in Erythraeo venditionum indice emptorum nominibus locus fuit necessarius, ita etiam decretorum I b et II, quibus sacerdotia Aesculapii et Samothracum deorum vendenda promulgantur, verbis nomina addita sunt emptorum. Quae ne in titulis quidem I a et III, cum ultimi versus maxime mutilati sint, defuisse facile concedes.

§ 4.

QUAESTIONES EPIGRAPHICAE.

a) Erythraeum titulum, cum in partes quattuor secedat,[2] quae cum aliis rebus[3] tum scripturae genere maxime inter se discrepant, non uno tenore incisum esse apparet. Sacrificuli, quibus curantibus venierunt sacerdotia, deinceps commemorantur hi: 1) nomen incertum, 2) Φανότιμος v. 14, 3) Ἑρμόκλειτος v. 23, 4) Φανότιμος v. 37, 5) Ἑρμόστρατος v. 45, 6) nomen non servatum est v. 51, 7) Ἐπίγονος v. 63, 8) Ἀγασικλῆς v. 86, 9) Θεύδωρος τοῦ Μήτρωνος v. 91, 10) Ἀπατούριος v. 94. 99, 11) Ζηνόδοτος v. 109, 12) Ἡρακλεώτης v. 121, 13) Πύθεος v. 128. Praeterea Pythocrito, Metrone, Hegesagora sacrificulis venditiones factas esse e v. 18. 42. 159 cernimus. Neque igitur omnes quae Erythris factae sunt sacerdotiorum venditiones titulus exhibet. Atque Hegesagoram quidem anno ante Apaturium proximo sacrificulum fuisse ex altero titulo Erythraeo[4] patet. Lapicidae igitur culpa inter sacrificulos Theudorum (v. 91) et Apaturium (v. 99) Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου sacerdotii venditio omissa est. Et profecto hanc omissionem eius lapicidae, qui tertiam tituli partem confecit, neglegentiae vel ideo tribuendam esse puto, quod

---

[1] cf. v. 13. 36. 156.

[2] Prima pars usque ad v. 48, altera usque ad v. 93, tertia usque ad v. 113, quarta usque ad finem tituli pertinet.

[3] Sic in parte III ἐπώνιον et ἐγγυητής per compendia scripta sunt, cf. Rev. arch. XXXIII p. 107. 110. 116. 119.

[4] cf. Dittenb. S. I. G. n. 159.

v. 157 sq. venditio antea facta plane et diserte respicitur. Nec facile opinor esse dictu, si quis lapicidae errorem agnoscendum esse neget, quamobrem huius de qua agitur venditionis mentio suo loco non fiat. Dicat quispiam Hegesagoram bis sacrificulum fuisse ac primum quidem, sicuti Pythocritum (v. 18) et Metronem (v. 42), antequam prima quae inest in titulo venditio facta esset. Id tamen perperam iudicari v. 74 sq. evincitur, ubi idem Veneris sacerdotium anno ante Theudorum veniisse docemur. Pythocritum vero Metronemque optimo iure in hoc indice omissos esse ex iis, quae supra dixi, elucet.

Ad eius deinde, qui quartam tituli partem exaravit, lapicidae errorem vel maxime v. 154: *εκεν τὴν γυναικείαν ἠγορα* vertendus est. Quae verba ad prorsus alium titulum spectare contra Rayetum, cuius miram interpretationem praetereo, Dittenbergerus monet: qui iam in lapide fuisse antequam titulus incidereturr versum illum et dextrorsum et sinistrorsum continuandum putat. Sed equidem perspicere non possum, quamobrem tres minimum lapides inter se coniuncti sint, cum de uno tantum versu agatur. Immo vero lapicida oculis ad aliam venditionum rubricam aberrantibus versuum, quorum uterque in *ἠγορα* exibat, similibus finibus deceptus verba illa addidit; deinde errore cognito ad iustam rediit rubricam nec tamen versum illum exsculpsit. Itaque ex hoc ipso errore perspicuum est, quale fuerit exemplar, quod lapidario in lapidem transferendum est propositum. Quod cum varias venditiones nec non condiciones complecteretur, lapicidae autem nisi sacerdotiorum venditiones nihil in titulum esset recipiendum, facile fieri potuit, ut et Hegesagorae sacrificuli, de quo supra egi, annus omitteretur et versui 107, ubi de Iovis Liberatoris sacerdotio agitur, verba [1] quaedam adderentur, quae ad omnes de quibus in hoc titulo agitur sacerdotiorum pertinent venditiones. Atque haec verba sacerdotiis nondum venditis, quamvis essent apta et necessaria, tamen in ipso titulo, quo factae enumerantur venditiones, haud dubie erant omittenda. In exemplari igitur, ut hoc verbo utar, non solum quae vendenda proponerentur sacerdotia fuisse, sed etiam ad unum-

[1] *εἰ μὲν ἔστιν* (Dittenb. *μὲν ἔστιν*) *ἱερεύς, ἐπιπωλεῖται, εἰ δὲ μή ἔστιμ* (Dittenb. *μὴ ἔστιμ*), *πωλεῖται.*

quodque sacerdotium cum alias vendendi condiciones tum illam (v. 107) descriptas fuisse puto; venditis deinde sacerdotiis atque emptorum praediumque nominibus eidem exemplari additis titulus ita erat conficiendus, ut omnes ubique condiciones omitterentur. Illis enim in verbis explicandis valde erravit Rayetus, cuius sententiam Dittenbergerus[1] sequi videtur. Cf. infra p. 20.

Summa inest difficultas in tituli clausula,[2] quae quo spectet, haud facile cognoscas. Unde praedium causa titulum exaratum esse ita, ut nisi ea sacerdotia, quorum pretia nondum sint persoluta, nulla exhibeat, cave concludas. Nec lapicidae errori hic versus tribuendus est. Immo post *πραθει[σῶν* summam quandam supplendam esse censeo, quae nescio qua causa a praedibus coacta sit.

Atque etiam qui primam tituli partem confecit, in ea semel peccasse videtur. Interrumpuntur quidem, quae sacrificulo Phanotimo[3] fiunt *διασυστάσεις*, sacerdotiis anno Hermocliti[4] sacrificuli venditis. Neque enim verisimile est, aut sub utroque Phanotimo praeter *διασυστάσεις* venditiones factas esse nullas aut eundem sacrificulum iterum adiisse munus iterationis signo omisso; tum utroque, de quo agitur, loco pluralis numerus[5] usurpatur, quamquam singula sacerdotia commemorantur.

Nunc iam ad v. 11 sqq. nos convertamus: quem locum ita dedit Rayet. Rev. arch. XXXIII p. 109: *ἐγγυητὴς] Πρηξᾶς Εὐβούλου, καὶ ἐπεπράθη | [ρ′ . . . ,] ἐπώνιον ε′, Ἡράκλεος Ἀντιπάτρο[υ, | ἐγγυητ]ὴς Ἐπίκουρος Στεφάνου*: eundem Dittenbergerus l. c. ita: . . . .] *Πρηξᾶς Εὐβούλου καὶ ἐπεπράθη* . . . . *ἐπώνιον ε′. Ἡρακλέος· Ἀντίπατρο[ς τοῦ δεῖνος κτλ.* Atque Dittenbergerus solitum[6] atque usi-

---

[1] cf. S. I. G. 370[26]: „Ignoratur in praesentia, utrum sit sacerdos necne. Quare sacerdotium ea condicione venit, ut pretium, si postea compertum sit esse sacerdotem, ad hunc perveniat, sin minus, in aerarium publicum redigatur."

[2] cf. v. 166: *ἐγγύ(α)ι ἱερητειῶν τῶν πραθεισ[ῶν.*

[3] cf. v. 13 sqq. 36 sqq.

[4] cf. v. 24 sqq.

[5] cf. v. 13 sq. 36: *διασυστάσεις ἱερητειῶν.*

[6] cf. p. 9.

tatum verborum ordinem ideo videtur immutasse, quia aut lapicidae errorem suspicatus illud Ἡρακλέος post ἐπώνιον ε' positum ad dei nomen, quod post ἐπεπράθη iure desiderabat, spectare putavit aut nominativum Ἡράκλεος, quem Rayetus scripsit, nusquam alibi invenit. Sed ex ipsa eponii summa[1] patet Dittenbergerum perperam ad insignem illum Herculem Erythraeorum proprium provocasse, qui deus cum aliunde[2] tum ex huius de quo agitur tituli versu 86 notus est.[3] Praeterea nomen Ἡράκλεος Erythraeorum peculiare fuisse nummi docent Erythraei autonomi, qui adservantur in museo regio Berolinensi.[4]

Iam vero quoniam lapicidarum et errores, quales quantique sint, et emendandi studium cognovimus, quin omnia, quae eo quod titulus complectitur temporis spatio venierunt, sacerdotia enumerentur, dubitari non potest. Sacrificuli autem, qui titulo continentur, quin omnes deinceps ac ne uno quidem anno interiecto se exceperint, nihil habeo quod dubitem; non ita multos annos titulum Erythraeum amplecti vel inde cognoscere licet, quod eiusdem Demetrii, Apellii filii, v. 4 et 66, eiusdem Demetrii, Aristarchi filii, v. 30 et 60, eiusdem denique Theophronis, Demetrii filii, v. 87 et 124 mentio fit. Sed haec hactenus.

Initio v. 61 supplere velim Ἀθηνᾶς, ad quam deam Ἐπιμάχου cognomen apte quadrat. Atque Erythris Ἀθηνᾶν Ἐπίμαχον cultam esse similiter ac Πρόμαχον Athenis veri non dissimile est: siquidem et ἐπίμαχος et πρόμαχος imprimis dicitur, qui moenia defendat. V. 31. 32 Ἀθ[η|νᾶς Ἀρεί]ας scribendum esse puto. Denique initio v. 63 ἐπεπράθη]σαν, non ἐπράθη]σαν supplendum videri infra ostendam.[5]

b) Ceterarum inscriptionum recensio, si a titulo Chalcedonio Ib recesseris, cum nullis impedita sit difficultatibus,

---

[1] cf. p. 23.

[2] cf. Lamprecht „de rebus Erythraeorum publicis“ (Berol. 1871) p. 44.

[3] V. 12 de eponio quinque drachmarum agitur; pretio contra 1921 drachmarum (v. 86) eponium viginti drachmarum respondet.

[4] cf. Lamprecht l. c. p. 63.

[5] p. 19.

hoc loco immorari opus non est. In titulo Ib vero illud ἀκ[αλῶς | πελά]ζειν perperam a Curtio esse suppletum quis est qui neget? Atque ἀκαλῶς quidem verbum tam inusitatum est, ut a lacuna explenda abstinere malim; nescio tamen, an ἀκμαῖα aut ἔκκριτα temptandum sit. Pro πελάζειν autem ἁγιάζειν vel potius, cum ἁγιάζειν ad inferorum deorum et heroum sacrificia spectare soleat, σφάζειν legendum propono.

B. DE IPSA SACERDOTII EMPTIONE VENDITIONE.

§ 1.

DE SACRORUM MUNERUM INTERVALLIS.

Erythris primum quot in annos venierint sacerdotia, cum quaeramus, ea maxime, quae non semel venditata esse titulus docet, respicienda sunt. Cuiusmodi sacerdotia sunt haec:

1) *Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου*. v. 74. —. 161.
2) *Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρεΐδων*. v. 51. 76.
3) *Δήμητρος ἐγ Κολωναῖς*. v. 47. 63.
4) *Διοσκόρων*. v. 7. 122.
5) *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου*. v. 92. 101.
6) *Ἑστίας Τεμενίας*. v. 9. 59.
7) *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας*. v. 68. 115.
8) *Ἥρας Τελείας*. v. 128. 134.
9) *Κορυβάντων Εὐφρονείων καὶ Θαλείων*. v. 95.
— *Ἀνδρείων*. v. 97.
— *Θαλείων, Ἀνδρείων*. v. 105.
10) *Προκυκλίων θεῶν*. v. 131. 136.

ad 1) Inter primam et alteram venditionem duo, inter alteram et tertiam tres anni intercedunt.

ad 2) Hoc, de quo agitur, sacerdotium proxime sequenti anno iterum venit.

ad 3) ad 5) Posterior venditio a priore duobus annis distat.

ad 4) Post decem annos altera fit venditio.

ad 6) (ad 7) Quinto (sexto) anno post iterum venit sacerdotium.

ad 8) 9) 10) Uno eodemque anno binae fiunt venditiones.

Ex hoc indice apparet Erythraeos sacerdotes non in certum quoddam tempus esse constitutos. Quod si ita fuisset, sacerdotium *Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρεΐδων* altero quoque anno denuo vendendum fuit. An quisquam illa sacerdotia, quaecunque supra commemoravi, mortuis sacerdotii tempore nondum expleto sacerdotibus iterum veniisse ratus unius *Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου* sacerdotium casu quodam primum in duos tantum, deinde in plures annos esse venditatum sibi persuadebit?[1]

Sacerdotia vero, quae sub n. 8. 9. 10 enumeravi, ad hanc quaestionem omnino non pertinent. Nam qui fieri potuit, ut uno eodemque anno idem sacerdotium bis veniret? Quod emptoris morti aut exsilio illis temporibus non iam usitato aut aliis causis adeo non tribuendum est, ut contra uni eidemque deo sacerdotia fuisse compluria iudicandum sit. Nam idem *Διονυσόδωρος Ἀριστομένου*, qui primum *Ἥρας Τελείας* (v. 128) emit sacerdotium, paulo post quidem, sed eodem anno, saepius[2] fidem interposuit.

Atque eandem *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου* sacerdotii esse condicionem ex his locis patet: cf. v. 92 sq.: *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου ͵δχι', ἐπώνιον μ', Μολίων Διονυσίου, ἐγγυητὴς Ἄρατος Μητροδώρου.* v. 101 sqq. *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου ͵δχ', ἐπώνιον μ', Μολίων Διονυσίου, ἐγγυητὴς Φανόπολις Μενεκλέους.* Compluribus igitur annis praeterlapsis Molion, Dionysii filius, idem iterum sacerdotium emit. Quod si de uno eodemque ageretur sacerdotio, tertio quoque anno illud venditatum esse necesse est.

Rayetus sacerdotia Erythraea ad unum omnia hereditaria facta esse contendit. A quo maxime abhorrere, quod

---

[1] Quod uno fere et eodem tempore (e. g. v. 63 sqq.) tot sacerdotia venierunt, non ad certa sacrorum munerum intervalla — id quod Anthes l. c. p. 26 sq. opinatur —, sed plerumque ad sacerdotiorum venditionem nuperrime institutam referendum est; cf. p. 36.

[2] cf. v. 143. 165. Huc adde v. 152.

„tantus sacerdotiorum numerus exiguo temporis spatio in civitate mediocri venierit", Dittenbergerus scite monet. In hunc errorem Rayetum induxisse videntur *διασυστάσεις* illae, quarum mentio fit: I) v. 15 sqq. *Δαμασίστρατος Ἑκατωνύμου Ἑκατωνύμῳ Δαμασιστράτου διασυνέστησεν ἱερητείαν, ἣν ἐπηγοράκει ἐπὶ Δ......... Βάκχωνος ἐφ' ἱεροποιοῦ Πυθοκρίτου, Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος καὶ Ἀπόλλωνος Λυκείου καὶ Ἀπόλλωνος Δηλίου καὶ ποταμοῦ Ἀλέοντος σκε', ἐπώνιον ι', ἐγγυητὴς Ἐπίπτωτος Καλλιστράτου.* II) v. 38 sqq. *Ἰατροκλῆς Ἡρακλεώτου Ἀριστείδῃ Ἰατροκλείους διασυνέστησε τὴν ἱερωσύνην Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ, ἣν ἐπηγοράκει ἐπὶ Κηφισίωνι τοῦ δεῖνος ἐφ' ἱεροποιοῦ Μήτρωνος, ͵βμ', ἐπώνιον μ', ἐγγυητὴς Ἰατροκλῆς Ἡρακλεώτου.* III) v. 151 sqq. *Ἀρισταγόρη Διονυσοδώρου μετὰ τοῦ παιδὸς Διονυσοδώρου τοῦ Ἀριστομένου κληρονόμος οὖσα τῶν Ἀριστομένου τοῦ Μητροδώρου κατὰ διαθήκην διασυνίστησιν ἱερητείαν, ἣν ἠγόρασεν Ἀριστομένης Μητροδώρου ἐπὶ ἱεροποιοῦ Ἡγησαγόρου μηνὸς Ληναιῶνος τριακάδι, Ἀφροδείτης Πυθοχρήστου, δραχμῶν ρλ' καὶ ἐπωνίου ε', Ἀπολλωνίῳ Ἀριστομένου, ἐγγυητὴς Ἀπολλωνίου Διονυσόδωρος Ἀριστομένου.* Ubicunque igitur *διασυστάσεις* fiunt, cui quis *διασυνίστησιν ἱερητείαν*, is ipsius est heres. Quas *διασυστάσεις* de sacerdotiis hereditariis omnino non intellegendas esse eo evincitur, quod ipsum *Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου* sacerdotium iam antea[1] emerat *Ἡρακλεώτης Ἡροσῶντος*. Atque comprobatur haec opinio maxime eo, quod haud pauca sacerdotia plus semel venierunt. An vero putamus prohibitos esse omnes qui huc pertinent sacerdotes, quominus empta sacerdotia heredibus suis transferrent?[2] Id sane fatendum est, sacerdotia in certis familiis iure retineri potuisse. Atque ad hoc ipsum ius verbum illud *διασυστάσεις*, si quid video, pertinet, quo significatur cessio ad proximum heredem ita facta, ut pretium aliquanto fortasse deminutum denuo rei publicae esset pendendum.[3]

Quaecunque denique apud Graecos in usu fuerint locandi rationes, cum perlustraverimus, hoc unum, nisi fallor,

---

[1] cf. v. 74 sq.

[2] cf. p. 17.

[3] cf. Anthes p. 17: „*Ἀρισταγόρη κληρονόμος τοῦ . . διασυνίστησιν ἱερητείαν* i. e. publice vendendum proponit."

reliquum erit, ut Erythraea sacerdotia ad vitae tempus mandata esse putemus.

Haud aliter Halicarnassenses Dianae Pergaeae sacerdotem constitui iusserunt[1]. Quam eandem condicionem tituli Ia[2] et II[3] exhibent. Aesculapii denique sacerdotium, quamquam de eo propter initium tituli misere truncatum certi quidquam dici nequit, tamen ipsum quoque ad vitae tempus veniisse nescio an ad ceterorum sacerdotiorum exemplum conicere liceat.

§ 2.

QUOD DISCRIMEN INTERCEDAT INTER *ΠΙΠΡΑΣΚΕΙΝ* ET *ἘΠΙΠΙΠΡΑΣΚΕΙΝ*.

Verba composita *ἐπιπιπράσκω, ἐπιπωλέω, ἐπαγοράζω*, quae in titulo Erythraeo primum occurrunt, a simplicibus *πιπράσκω, πωλέω, ἀγοράζω* ita differre Rayetus opinatur, ut, „si sacerdotium aliquod mortuo sacerdote vacet, a civitate denuo id veneat, at si quis vivus, quod emerit sacerdotium, alteri vendat, is *ἐπιπωλεῖν* dicatur.“ Cuius sententiam amplexus in illis sacerdotiis, cum ipsum pretium in aerarium redigatur, eponium non esse nisi accessionem quandam pretii, in his vero pretium ad privatum, qui vendat, eponium ad rem publicam pervenire Dittenbergerus exponit. At omnino animum inducere non possum, ut sacerdotiorum quae in titulo Erythraeo enumerantur pretia partim ad civitatem partim ad privatos putem rediisse homines, quorum titulus ipse mentionem faciat nullam. Quod si ita fuisset, priorum utique possessorum nomina non omittenda erant[4]. Denique nec rei publicae est iis quos ipsa capit reditibus privatorum hominum inserere neque omnino statuendum est tot emptores *ἱερητειῶν πραθεισῶν* morte aut casu aliquo prohibitos esse, ne empta sacerdotia ipsi denuo

---

[1] cf. tit. III v. 8: *ἡ δὲ πριαμένη ἱεράσεται ἐπὶ ζωῆς τῆς αὐτῆς.*

[2] cf. v. 2 sq. *ὁ πριάμενος τὰν ἱερωτείαν τῶν θεῶν τῶν δυώδεκα ἱερωτεύσει ἐπὶ ζωᾶς.*

[3] cf. v. 1 sqq. *ὁ πριάμενος τὴν ἱερωσύνην τῶν μυστῶν θεῶν τῶν ἐν Σαμοθράκῃ ἱερήσεται διὰ βίου.*

[4] Eandem sententiam protulit Anthes, qui ad similem titulum Tenium (Newton, inscr. in the Brit. Mus. II n. 377) provocat.

venderent. Immo vero verba illa composita — id quod ex aliis (*ἐπιλαμβάνω, ἐπιμανθάνω, ἐπιπαρασκευάζω, ἐπιπέμπω, ἐπιποιέω* etc.) verbis cum praepositione *ἐπί* compositis apparet — de iis dici possunt, qui aut 1) idem sacerdotium denuo emunt aut 2) praeter sacerdotium, quod prius emerunt, alterum ita emunt, ut compluribus praesint sacerdotiis, aut 3) constitutum sacerdotii pretium plus licendo augent. Civitas vero utrum vendat necne, ad hanc de qua agitur quaestionem omnino non pertinet.

Atque primam trium, quas proposui, verbi *ἐπιπιπράσκειν* interpretationem si tuam feceris, v. 107, de quo supra[1] egi, hoc fere modo interpretandus erit: Si sacerdos, qui sacro muneri praeest, idem sacerdotium iterum empturus est, ei iterum, sin minus, alteri venit, i. e. sacerdoti id privilegium datur, ut certo sacerdotii obeundi tempore praeterito prae ceteris idem sacerdotium ei emere liceat. Quotienscunque igitur *ἐπιπράσεις*, ut hoc verbo utar, fiunt, qui postremus sacerdotio functus est, is denuo id emerit necesse est. Quod longe aliter se habet. Nam primum *Ἑστίας Τεμενίας*[2] sacerdotium, quod bis deinceps *ἐπιπιπράσκεται*, prior emit *Ἀντίπατρος Ἀπολλοδώρου*, deinde *Ἱεροίτας Ἱέρωνος*. *Διοσκόρων*[3] porro sacerdotium, quod v. 7 *Ἡνιόχου* filius emerat, postea *Ἀστύνῳ Εὐθύνου ἐπιπιπράσκεται*. Denique prima illa verbi *ἐπιπιπράσκειν* interpretatio vel ideo repudianda est, quod Erythraeorum sacerdotia omnino non in certos annos mandata esse prima paragraphus docet.

Iam alteram interpretationem examinemus, qua *ἐπιπιπράσκειν* ad illud compluria sacerdotia uno eodemque tempore obeundi ius referatur. Itaque cum sacerdotia ad vitae tempus venditata esse demonstraverimus, ubicunque aliquem compluria sacerdotia emisse constat[4], *ἱερητείας* postea emptas *ἐπιπραθείσας*

---

[1] cf. p. 11.

[2] cf. v. 9. 59.

[3] cf. v. 7. 122.

[4] Huic sacerdotiorum tamquam coacervationi cave immisceas sacerdotia 1) *Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος καὶ Ἀπόλλωνος Λυκείου καὶ Ἀπόλλωνος Δηλίου καὶ ποταμοῦ Ἀλέοντος* v. 19 sqq., 2) *Ζηνὸς Φημίου καὶ Ἀθηνᾶς Φημίας* v. 26 sq., 3) *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς*

nominari necesse est. Et profecto *Πυθοκλῆς Ἀκέστευ*[1], *Ἑκατώνυμος Χρυσίππου*[2], *Μολίων Διονυσίου*[3], qui bina simul sacerdotia possident, alterum quisque acquisiverunt *ἐπιπιπράσκοντες*. At *Ἀριστῆς Ἀριστεῦ*, cui duo sacerdotia[4] *ἐπιπραθῆναι* scimus, *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας*[5] sacerdotium postea *πέπρακε*, non *ἐπιπέπρακεν*! Audio; sed si titulum ex ectypo chartaceo a Rayeto editum accurate perlustraveris, eodem iure *ἐπεπράθη]σαν* v. 63 atque *ἐπράθη]σαν* suppleri posse concedes. Qua in re maximo mihi esset adiumento, si Rayetus *ἱερητείας ἐπιπραθείσας* minoris stare quam *πραθείσας* recte iudicasset[6]. Nam idem *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας* sacerdotium v. 115 in *ἱερητειῶν πραθεισῶν* numero positum 150 drachmis venditatum est, cum v. 69 pretium 52 drachmarum sit. Sed hanc opinionem, cum nisi uno certo exemplo non confirmetur, iniuria a Rayeto prolatam esse arbitror. Sane *Ἥρας Τελείας*[7] et *Θεῶν Προκυκλίων*[8] sacerdotia huc referri non licere ex iis, quae de sacerdotiis illis supra[9] docui, satis elucet. Verum etiamsi unius eiusdemque dei sacerdotiorum pretia inter se paria fuisse concedamus, sacerdotio quidem *Δήμητρος ἐγ Κολωναῖς*[10], cum v. 63 „*ἐπεπράθησαν*“ suppleri posse intellexerimus, nullam argumenti vim inesse manifestum est. Reliqua autem exempla nescio quo iure huc rettulerit Rayetus. Sed hanc alteram interpretationem cum versu 107: '*εἰ μέν ἐστιν ἱερεύς, ἐπιπω-*

Ἀποτροπαίας v. 68 sq. 115 sq., 4) *Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρείδων* v. 51 sq. 76. Qui dei *σύμβωμοι* aut *σύνναοι* fuisse videntur. Cf. C. Maurer „de aris Graecorum pluribus deis in commune positis“ (diss. Argentor. 1885) p. 61.

1 cf. v. 32. 35.

2 cf. v. 72. 90.

3 cf. v. 84. 102.

4 cf. v. 54. 58.

5 cf. v. 68 sq.

6 cf. Rev. arch. XXXIII p. 121.

7 cf. v. 128 sq. (*ἐπράθη.*) *Ἥρας Τελείας φ', ἐπώνιον ι'.* v. 134 *τῶν ἐπιπραθεισῶν· Ἥρας Τελείας σνα', ἐπώνιον ι'.*

8 cf. v. 131. (*ἐπράθη·*) *Θεῶν Προκυκλίων υ', ἐπώνιον ι'.* v. 136 sq. *τῶν ἐπιπραθεισῶν· Θεῶν Προκυκλίων ρν, ἐπώνιον ε'.*

9 cf. p. 15.

10 cf. v. 47. 63.

λεῖται, εἰ δὲ μή ἐστιν, πωλεῖται' congruere nego, cum in his verbis ea notio inesse non possit, ut ἐπιπιπράσκειν ad illud coacervationis ius pertineat. Denique vel ideo ea reicienda est, quia multos illos Erythraeos semel in titulo commemoratos, quibus sacerdotia ἐπεπράθησαν, iam ante ἐπίπρασιν sacerdotes fuisse verisimile non est.

Restat igitur tertia interpretatio eaque simplicissima, quam nullo argumento refelli posse persuasum habeo[1]. Unde cum proficiscamur, ἐπιπραθεισῶν ἱερητειῶν numerum multo maiorem esse quam πραθεισῶν consentaneum est. Hoc unum examinemus oportet, num v. 107 vis atque notio ab hac interpretatione recedat. Praescribi igitur videtur, si quis, dum sacerdos est, alterum sacerdotium auctione quaesiturus sit, ut plus liceatur aliis, qui nondum sacerdotium emerint. Nostra quidem aetate fieri potest, ut opificibus opificumve conductoribus, qui iam unum opus publicum perficiendum susceperint, cum nova opera locanda sint, ei praeferantur, quibus nondum simile beneficium publicum contigerit. Dubium tamen est, num ex simili ratione condicio illa repetenda sit, quae in titulo Erythraeorum publico[2] disertis verbis expressa est; sane sacerdotiorum et redituum ex sacrificiorum reliquiis provenientium coacervatione ne ceteri cives detrimentum caperent, verendum erat. Quod si recte a me expositum est, fieri non potest, quin v. 63 ἐπεπράθησαν legatur.

Sed priusquam ἱερητείας πραθείσας et ἐπιπραθείσας enumerem, quotiens verba illa vel similia in Erythraeo titulo inveniantur, hoc demonstrabo conspectu:

1) πιπράσκω v. 50. 94. 109. 126. 166.
πωλέω v. 107.
ἀγοράζω v. 97. 157.

---

[1] In eandem sententiam Anthes l. c. p. 28 incidit; quae num recta sit, dubitat, cum Rayetum secutus pretium ex epiprasi ductum usque minus esse quam ex prasi arbitretur. Quod autem una illa Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας ἱερητεία ἐπιπραθεῖσα minoris valuit quam πραθεῖσα, in posteriore venditione (v. 115) maius pretium quam in priore (v. 68) publice constitutum esse videtur. Nec quidquam habemus, cur semper unum idemque pretium pro eodem sacerdotio publice constitutum esse putemus.

[2] cf. p. 34.

2) ἐπιπιπράσκω v. 9. 24. 53. 63. 91. 99. 120. 127. 133.
ἐπιπωλέω v. 44. 85. 107.
ἐπαγοράζω v. 17. 41.

a) *Ἱερητεῖαι πραθεῖσαι*:

1) — *Πυθοχρήστου* v. 2.
2) *Ἀφροδίτης* — v. 4.
3) *Διοσκόρων* v. 7.
4) *Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρεΐδων* v. 51.
5) *Κορυβάντων Εὐφρονιείων καὶ Θαλείων* v. 95.
6) *Τῶν Ἀνδρείων* (scl. *Κορυβάντων*) v. 97.
7) *Διὸς Βασιλέως* v. 110.
8) *Βασιλέως Ἀλεξάνδρου* v. 111.
9) ? v. 113.
10) *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας* v. 115.
11) *Ἥρας Τελείας* v. 128.
12) *Θεῶν Προκυκλίων* v. 131.

b) *Ἱερητεῖαι ἐπιπραθεῖσαι*:

1) *Ἑστίας Τεμενίας* v. 9. 59.
2) ? v. 11.
3) (*Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος κτλ.* v. 17 sqq.)
4) *Ζηνὸς Φημίου καὶ Ἀθηνᾶς Φημίας* v. 26.
5) *Ἀθηνᾶς Νίκης* v. 29.
6) *Ἀθηνᾶς Ἀρείας* v. 31.
7) *Ἐννοῦς καὶ Ἐνυαλίου* v. 34.
8) (*Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ* v. 40.)
9) *Δήμητρος ἐγ Κολωναῖς* v. 47. 63.
10) ? v. 54.
11) *Γῆς* v. 55.
12) *Ἀφροδίτης Πανδήμου* v. 57.
13) *Ἀθηνᾶς Ἐπιμάχου* v. 61.
14) *Ἑστίης Βουλαίης* v. 65.
15) *Ἀβλαβιῶν* v. 67.
16) *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας* v. 68.
17) *Δήμητρος καὶ Δήμητρος Κόρης* v. 71.
18) *Διονύσου* v. 73.

19) Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου v. 74.
20) Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρεΐδων v. 76.
21) Ἀπόλλωνος ἐγ Κοίλοις v. 78.
22) Ποσειδῶνος Φυταλμίου v. 80.
23) Κόρης Σωτείρης v. 82.
24) Μητρὸς Μεγάλης v. 83.
25) Ἡρακλέους v. 86.
26) Ἀγαθῆς Τύχης v. 88.
27) Δήμητρος καὶ Κόρης Πυθοχρήστου v. 89.
28) Ἑρμοῦ Ἀγοραίου v. 92. 101.
29) Ἀπόλλωνος ἐν Σαβηρίδαις v. 103.
30) Κορυβάντων Θαλείων, Ἀνδρείων v. 105.
31) Διὸς Ἐλευθερίου v. 106.
32) Διοσκόρων v. 122.
33) Ἥρας Τελείας v. 134.
34) Θεῶν Προκυκλίων v. 136.
35) Ἀρτέμιδος Φωσφόρου v. 139.
36) Εἰρήνης v. 141.
37) Ἑρμοῦ Πυλίου Ἁρματέως v. 144.
38) Διονύσου Πυθοχρήστου v. 146.
39) Διονύσου Βακχέως v. 148.

c) Διασυστάσεις ἱερητειῶν:

1) Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος κτλ. v. 19.
2) Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ v. 40.
3) Ἀφροδείτης Πυθοχρήστου v. 161.

§ 3.

DE SACERDOTIORUM PRETIIS EPONIISQUE.

Pretia sacerdotiorum, quae in titulo Erythraeo exstant, a decem drachmis incipientia usque ad quattuor milia DCX drachmarum numerum pergunt. Quae pretiorum discrimina cum maximi sint ponderis ad sacerdotiorum vim auctoritatemque cognoscendam, Erythraea sacerdotia secundum pretiorum magnitudinem disposita enumerabo.

Sacerdotia:		Pretia:
Ἑρμοῦ Ἀγοραίου	1)	4610 dr.
	2)	4600 —
Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ		2040 —
Ἡρακλέους		1921 —
Δήμητρος ἐγ Κολωναῖς	1)	1300 —
	2)	600 —
Ἀπόλλωνος ἐγ Κοίλοις		900 —
Ἑστίης Βουλαίης		830 —
Κορυβάντων Εὐφρονιείων καὶ Θαλείων		601 —
Ἥρας Τελείας	1)	500 —
	2)	251 —
Μητρὸς Μεγάλης		480 —
Διοσκόρων	1)	405 —
	2)	200—400? —
Κόρης Σωτείρης		402 —
Προκυκλίων θεῶν	1)	400 —
	2)	105 —
Ἀβλαβιῶν		400 —
Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου	1)	300 —
	2)	130 —
Ἑρμοῦ Πυλίου Ἁρματέως		270 —
Διὸς Βασιλέως		230 —
Ἀπόλλωνος Ἐναγωνίου		230 —
Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος καὶ Ἀπόλλωνος Λυκείου καὶ Ἀπόλλωνος Δηλίου καὶ ποταμοῦ Ἀλέοντος		225 —
Δήμητρος καὶ Κόρης Πυθοχρήστου		210 —
Ἀφροδίτης Πανδήμου		200 —
Ἑστίας Τεμενίας	1)	200—1000? —
	2)	105 —
Δήμητρος καὶ Δήμητρος Κόρης		190 —
Κορυβάντων Ἀνδρείων		180 —
Κορυβάντων Θαλείων, Ἀνδρείων		171 —
Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας	1)	150 —
	2)	52 —
Ἀπόλλωνος ἐν Σαβηρίδαις		150 —
Ζηνὸς Φημίου καὶ Ἀθηνᾶς Φημίας		140 —

Sacerdotia:		Pretia:	
Ποσειδῶνος Φυταλμίου		136	dr.
Ἀφροδίτης		130	—
Ἀθηνᾶς Νίκης		120	—
Ἐνυοῦς καὶ Ἐνυαλίου		120	—
Διονύσου Πυθοχρήστου		105	—
Διονύσου Βακχέως		100	—
Ἀγαθῆς Τύχης		100	—
Ἀχιλλέως, Θέτιδος, Νηρεΐδων	1)	?	—
	2)	80	—
Διονύσου		80	—
Ἀθηνᾶς Ἀρείας		70	—
Ἀρτέμιδος Φωσφόρου		50—80 ?	—
Γῆς		10	—

Iis sacerdotiis, quorum pretia mille drachmas excedant, *Βασιλέως Ἀλεξάνδρου* et *Διὸς Ἐλευθερίου* addenda esse ex eponiorum magnitudine perspicitur. Nam ad pretiorum magnitudinem eponia ita spectant, ut, si pretium inter quinquaginta et centum drachmas est, duae, si inter centum et ducentas, quinque, si inter ducentas et mille drachmas versatur, decem drachmae persolvantur. Inter pretia autem quinque ea, quae mille drachmas superent[1], eam intercedere proportionem monet Dittenbergerus, ut pretio 1000—2000 drachmarum eponium viginti, pretio 2000—10000 eponium quadraginta drachmarum constitutum fuerit, quae proportio quamvis mira accurate respondeat ei, quae in eponiis 100—200 et 200—1000 drachmarum insit.

Atque eandem, quae eponium[2], vim habere videtur illa *ἑκατοστὰ καὶ τριακοστά* in titulo Ib; nec tamen perspicio, qui

---

[1] 1300 dr. v. 64, 1921 dr. v. 86, 2040 dr. v. 42, 4600 dr. v. 102, 4610 dr. v. 92.

[2] De eponio v. Poll. 7, Harp., Etym. M., Lex. rhet. p. 255, 1, Phryn. Bekkeri p. 40, 7. Dittenb. S. I. G. n. 37 sqq. Boeckh. Staatsh. I p 432 sqq. Athenis eponia aliter esse computata atque Erythris Rayetus (p. 124) recte dixit. Sed ne Athenienses quidem uno eodemque semper eponio usos esse e C. I. A. I 277 apertum est. Cf. Anthes p. 44.

fiat, ut apud Chalcedonios emptori duo vectigalia solvenda fuerint[1]. Quibus vectigalibus comprehensis Aesculapii sacerdotii pretium quinque milium duodequadraginta drachmarum et quattuor obolorum fuisse idem titulus docet.

Nec minus summa illa 'χρυσῶν ἑπτά, χαλκῶν ἑξήκοντα' (tit. II v. 16 sq.), quam Timaeus pro sacerdotio deorum Samothracum solvebat, ipsa quoque et pretium et eponium contineri colligas. Denique Dianae Pergaeae sacerdotium quanti steterit, e titulo III non iam erui potest.

§ 4.

DE EMPTORIBUS.

Iam vero de iis, qui sacerdotia emerunt, fusius disputabo. Ac primum quidem quaerendum est, num emptores ipsi sacerdotiis praeesse debuerint. Chalcedonius titulus Ib expressis verbis condicionem exhibet hanc[2]: ὠνείσθω δὲ ὅς κα ᾖ ὁλόκλαρος καὶ ᾧ δαμιοσιοργίας μέτεστι· ἐξέστω δὲ καὶ παιδὶ ὠνεῖσθαι, ἄλλῳ δὲ μηθενὶ ἐξέστω τὰν ἱερωτείαν ἢ ἑαυτῷ. V. 11 Dittenbergerus recte quidem παιδί supplevit, sed hoc παιδί dativum esse commodi, qui vocatur, non ab ἐξέστω pendere perperam adnotavit: patri licere sacerdotium filio emere, praeterea vero nemini permitti, ut alteri emat sacerdotium quam sibi ipsi. Immo secundum sententiarum compositionem παιδί et ἄλλῳ δὲ μηθενί sibi respondent, quorum utrumque ab ἐξέστω pendere necesse est; quoniam in verbis ἐξέστω δὲ καὶ κτλ. exceptionis vim inesse negari nequit. Atque veri dissimile est verba illa voci πατρί opposita esse, quae in titulo ipso deest. Itaque patre mortuo filio nondum sui iuris facto ita emere licet, ut ipsum sacerdotium alteri administrandum det. Nam sacerdotem sui iuris esse debere cum ex universo Aesculapii cultu tum ex ipsis quae in titulo Ib exstant praeceptis efficitur.

---

[1] cf. Anthes p. 45 sq.
[2] cf. tit. Ib v. 9 sqq.

Atque ut Chalcedone ita Erythris quoque puero licuisse emere sacerdotium e tituli IV v. 122 sponte patet: *Διοσκόρων Ἀστύνους Εὐθύνου καὶ ἐπίτροπος Νοσσὼ Σίμου καὶ κύριος Νοσσοῦς Θεόφρων Δημητρίου.* Nec vero minus Chalcedone nisi assentiente tutore id fieri non potuisse neque Erythris *Ἀστύνῳ* illi puero licuisse sacerdotio fungi, quod nonnullis annis ante [1] homo sui iuris emisset, quis non fatebitur?

Prorsus diversa est condicio et duodecim et Samothracum deorum sacerdotiorum[2], quae emptoribus ipsis obeunda erant.

Halicarnassi autem et viro et mulieri Dianae Pergaeae sacerdotium emere licuisse, sed emptori feminam sacerdotem instituendam fuisse ex Dittenbergeri supplemento (initio v. 5) *πριάμενος* apparet: *(ὁ) πριάμενος τὴν ἱερητείαν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Περγαίας παρέξεται ἱέρειαν ἀστὴν ἐξ ἀστῶν ἀμφοτέρων ἐπὶ τρεῖς γενεὰς γεγενημένην καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἡ δὲ πριαμένη ἱεράσεται ἐπὶ ζωῆς τῆς αὐτῆς.* Boeckhii lectio *πριαμένη* v. 5 sine dubio repudianda est. Quod autem Keilius: *πρία(σ)* [*θαι*] *τὴν ἱερητείαν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Περγαίας* [*ἐνδ*]*έξετα(ι ἱ)έρειαν* legendum proposuit[3], a sollemni eiusmodi decretorum sermone illud *ἐνδέξεται* alienum esse Dittenbergerus monet, quem ipsum sacerdotiorum apud Graecos coacervationem haud inusitatam fuisse videtur fugisse. Idem vir doctus Erythris eandem legem, si qui vir sacerdotium emisset, ut feminam institueret sacerdotem, valuisse frustra studet demonstrare[4]. Sane mirum esset, si Erythris feminae sacerdotes non fuissent. Quo autem argumento usus Dittenbergerus omnia Erythraeorum sacerdotia in hoc indice enumerari putet, nescio. Unius quidem deae, quae in hoc titulo non commemoratur, *Ἀθηναίης Πολιάδος* apud Erythraeos cultum et tituli[5] et Pausanias[6] et nummi[7] testantur. Immo vero ex eo ipso, quod ne una quidem mulier pro se ipsa emit sacer-

---

[1] cf. tit. IV v. 7.
[2] cf. tit. I a. II.
[3] cf. l. c. p. 618.
[4] cf. Herm. XVI p. 170.
[5] cf. Le Bas-Wadd. As. min. 38.
[6] cf. VII 5, 4.
[7] cf. Mionnet. méd. gr. III 127. 474 sq.

dotium, ubi Asianarum mulierum condicionem respexerimus[1], usum illum, ut sacerdotibus idem sexus esset ac deis, ad Erythraea illa sacerdotia non pertinuisse colligere licebit.

Ceterum, quoniam non cuilibet apud Graecos facultas fuit sacerdotium administrandi, in Halicarnassensi decreto praescribitur, ut sacerdos inde a tertio genere civis sit legitima[2]. Aesculapii deinde sacerdos integer (*ὁλόκλαρος*) et iuris honorum particeps (*ᾧ δαμοσιοργίας μέτεστι*) esse debet. Cuiusmodi condiciones, quamquam tit. Ia et II plane et expresse non adscriptae sunt, tamen in deorum et duodecim et Samothracum sacerdotiis — si quidem publica fuerunt — valuisse nemo negabit[3].

§ 5.

QUAE RATIONES INTERCESSERINT INTER ERYTHRAEORUM SACERDOTIORUM EMPTORES ET PRAEDES.

Satis multa verba de emptoribus sacerdotibusque fecisse mihi videor; proximum est, ut rationes, quae intercesserint inter emptores et praedes, breviter attingam. Ac praedium quidem in uno Erythraeo titulo mentio fit[4]; in quo emptorum et praedium nomina haec legimus plus semel commemorata:

1) *Ἀριστῆς Ἀριστεῦ*: tria sacerdotia emit a) —, *ἐγγυητὴς Θεόπομπος Δημώνακτος* v. 54, b) *Ἀφροδίτης Πανδήμου, ἐγγυητὴς Ἀλέξανδρος* v. 58, c) *Διὸς Ἀποτροπαίου κτλ., ἐγγυητὴς Θεόπομπος Δημώνακτος* v. 70.

2) *Θεόπομπος Δημώνακτος*: bis vadimonium facit, cf. 1 a. c.

3) *Δημήτριος Ἀπελλίου*: a) emptor sacerdotii *Ἑστίης Βουλαίης* v. 66, b) vadimonium facit *Ἑρμησίλεῳ Μέντορος* v. 4.

4) *Δημήτριος Ἀριστάρχου*: emptor sacerdotii *Ἀθηνᾶς Νίκης* v. 30, b) vadem se dat pro *Ἱεροίτᾳ Ἱέρωνος* v. 60.

5) *Ἑκατώνυμος Χρυσίππου*: emptor sacerdotiorum a) *Δήμητρος καὶ Δήμητρος Κόρης, ἐγγυητὴς Ἑκατᾶς Γνώτου* v. 72,

[1] cf. p. 30.
[2] cf. tit. III v. 6 sq.
[3] cf. p. 53 sq.
[4] cf. Anthes p. 40.

b) *Δήμητρος καὶ Κόρης Πυθοχρήστου, ἐγγυητὴς Ἑκατᾶς Γνώτου* v. 90.

6) *Ἑκατᾶς Γνώτου*: cf. 5 a. b.

7) *Ἰατροκλῆς Ἡρακλεώτου*: a) *Ἀριστείδῃ Ἰατροκλείους διασυνέστησε τὴν ἱερωσύνην Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ* v. 38, b) vadimonium facit *Ἀριστείδῃ Ἰατροκλείους* v. 43.

8) *Θεόφρων Δημητρίου*: a) emptor sacerdotii *Ἡρακλέους* v. 87, b) *κύριος Νοσσοῦς* v. 124, c) vadimonium facit *Ἀστύνῳ* v. 125.

9) *Νοσσὼ Σίμου*: a) *ἐπίτροπος Ἀστύνου* v. 123, b) cf. 8 b.

10) *Πυθοκλῆς Ἀκέστευ*: emptor sacerdotiorum, a) *Ἀθηνᾶς Ἀρείας, ἐγγυητὴς Ἱεροίτας Ἱερογένου* v. 32, b) *Ἐννοῦς καὶ Ἐνυαλίου, ἐγγυητὴς Ἱεροίτας Ἱερογένου* v. 35.

11) *Ἱεροίτας Ἱερογένου*: bis vadimonium facit, cf. 10 a. b.

12) *Καλλίας Καλλίου*: vadimonium facit a) *Μενεκλεῖ Φανοπόλιδος* v. 132, b) *Μητροδώρῳ Διοφάντου* v. 138, c) *Καλλίας Καλλίου νεώτερος*: emptor sacerdotii *Διὸς Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας, ἐγγυητὴς Μητρόδωρος Διοφάντου* v. 117.

13) *Μητρόδωρος Διοφάντου*: a) emptor sacerdotii *θεῶν Προκυκλίων* v. 137, cf. 12 b, b) vadimonium facit, cf. 12 c.

14) *Μολίων Διονυσίου*: emptor sacerdotiorum a) *Μητρὸς Μεγάλης, ἐγγυητὴς Φανόπολις Μενεκλείους* v. 84, b) *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου, ἐγγυητὴς Ἄρατος Μητροδώρου* v. 93, c) *Ἑρμοῦ Ἀγοραίου, ἐγγυητὴς Φανόπολις Μενεκλείους* v. 102.

15) *Φανόπολις Μενεκλείους*: bis vadimonium facit, cf. 14 a. c.

16) *Σῖμος Ἀπολλωνίου*: a) emptor sacerdotii *Ἀπόλλωνος Ἐναγωνίου, ἐγγυητὴς Βακχύλος Μητροδώρου* v. 101, b) vadimonium facit *Βακχύλῳ Μητροδώρου* v. 108.

17) *Βακχύλος Μητροδώρου*: a) emptor sacerdotii *Διὸς Ἐλευθερίου* v. 108, cf. 16 b, b) vadimonium facit, cf. 16 a.

18) *Καλλίων Φυλάρχου* vadimonium facit: a) *Φυλάρχῳ Αὐτονόμου* v. 135, b) *Φυλάρχῳ Καλλίωνος* v. 140.

Ubi hoc fere modo cognationis ratio repraesentari videtur posse:

[*Φύλαρχος Αὐτονόμου*]

Καλλίων Φυλάρχου	[*Αὐτόνομος Φυλάρχου*]
|	|
Φύλαρχος Καλλίωνος	*Φύλαρχος Αὐτονόμου.*

Καλλίων igitur et pro suo ipsius et pro fratris filio spondet.

19) cf. v. 151 sqq.: *Ἀρισταγόρη Διονυσοδώρου μετὰ τοῦ παιδὸς Διονυσοδώρου τοῦ Ἀριστομένου κληρονόμος οὖσα τῶν Ἀριστομένου τοῦ Μητροδώρου κατὰ διαθήκην διασυνίστησιν ἱερητείαν, ἣν ἠγόρασεν Ἀριστομένης Μητροδώρου ἐπὶ ἱεροποιοῦ Ἡγησαγόρου μηνὸς Ληναιῶνος τριακάδι, Ἀφροδείτης Πυθοχρήστου, δραχμῶν ρλ' καὶ ἐπωνίου ε', Ἀπολλωνίῳ Ἀριστομένου, ἐγγυητὴς Ἀπολλωνίου Διονυσόδωρος Ἀριστομένου.*

Cognationis rationem Rayetus hoc stemmate illustravit:

Μητρόδωρος	*Διονυσόδωρος*
|	|
Ἀριστομένης	*Ἀρισταγόρη*
Διονυσόδωρος	*Ἀπολλώνιος.*

Rayetus igitur Apollonium Dionysodori esse fratrem isdem parentibus ortum arbitratur. Eodem vero iure, quo Apollonium, huc addere licet eiusdem Dionysodori fratrem Dionysium illum, cuius v. 142 mentio fit: *Εἰρήνης φ', ἐπώνιον ι', Διονύσιος Ἀριστομένου, ἐγγυητὴς Διονυσόδωρος Ἀριστομένου.* Sed et Apollonium et Dionysium ex alia matre, non ex Aristagora esse natos inde patet, quod solus Dionysodorus matri suae coheres est verique videtur dissimillimum patrem familias duos filios ex eadem, atque Dionysodorum, matre natos ab hereditate exclusisse. Quorum alteri Aristagora cum Dionysodoro filio ex coniugis testamento sacerdotium *Ἀφροδίτης Πυθοχρήστου* cedit, alter sibi ipse haud ita multo ante *Εἰρήνης* emit sacerdotium. Atque utrique fratri vadem se dedit Dionysodorus[1].

Uxorem vero praeter filium institui posse heredem quamquam ab Atheniensium quidem legibus alienum fuit, civitatum Asianarum leges multo maiora tribuisse iura feminis

[1] Eadem ratio est v. 89. 130; pater ipse pro filio spondet v. 105.

quam Atticas constat[1]. Quin etiam tutelam mulieri gerere licuisse e. v. 122 sqq. cernimus: Διοσκόρων Ἀστύνους Εὐθύνου καὶ ἐπίτροπος Νοσσὼ Σίμου καὶ κύριος Νοσσοῦς Θεόφρων Δημητρίου. Ut aliud afferam exemplum, Halicarnassi mulieres adeo non coërcitae erant legibus, ut etiam emendi facultas iis concederetur[2].

Sed redeat disputatio eo, unde digressa est. Plerumque igitur fieri solet, si quis sacerdotia emit compluria, ut eodem vade utatur[3]. Emptorum denique alterum pro altero nonnunquam spondere consentaneum est. Sic Καλλίας Καλλίωνος pro Μητροδώρῳ Διοφάντου versaque vice Μητρόδωρος Διοφάντου pro Καλλίᾳ Καλλίωνος spondet, cf. n. 12. 13. Eadem ratio est inter Σῖμον Ἀπολλωνίου et Βακχύλον Μητροδώρου, cf. n. 16. 17.

§ 6.

DE SACERDOTUM EMOLUMENTIS PRIVILEGIISQUE.

Ad reditus sacerdotum cognoscendos maximi momenti est titulus Halicarnassensis: Dianae Pergaeae sacerdoti victimarum publice caesarum omnium praeter unum sacrificium, cuius pariter participes fiunt prytanum mulieres[4], perna pernaeque proxima, viscerum pars quarta, pellis; privatim caesarum excepto pelle eadem tribuenda sunt. Reditus ex pellibus ducti, qui vulgo δερματικόν nominantur, non semper in sacerdotum arcam proficisci solebant. Veluti apud Athenienses cum sacrificia publica fiebant maiora, dermaticum illud ad rempublicam rediisse constat[5]. Praeter haec emolumenta singulis mensibus sacerdos ex sacro thesauro unam drachmam accipit ad supplicationem singulorum mensium initio pro

[1] cf. Rayet l. c. p. 123.
[2] cf. tit. III v. 8. Anthes p. 17.
[3] cf. supra n. 2, 5, 11, 15.
[4] cf. p. 32.
[5] De Atheniensium sacerdotum reditibus cf. Boeckh. Staatsh. II p. 120 sqq. C. I. G. I p. 251. Martha l. c. p. 120 sqq.

urbis salute faciendam. Ex eodem thesauro exetastae ad sacerdotis vestimentum sumptus praebeant oportet. Qui reditus augentur stipibus illis, quae per tres Heraclei mensis dies in certa urbis parte ei colligendae sunt.

Similiter atque Halicarnassensi titulo promulgatum est, duodecim deorum sacerdoti hostiarum pernae pellesque tribuendae sunt[1].

Ceteri tituli ut ad sacerdotum emolumenta cognoscenda nihil fere conferunt, ita ad privilegia illustranda maximi ponderis sunt. Aesculapii quidem sacerdoti permittitur, ut agro publico circum templum sito utatur, quem quidem civitas ipsa nondum usurpaverit. In honorum vero numero illud habendum esse puto, quod sacerdoti praescribitur, ut diebus festis corona ornatus cenarum publicarum particeps fiat[2]. Ac *δεῖπνα* illa *δαμόσια,* quae in titulo commemorantur, non ad cotidianas cenas, ut Athenis[3] hierophantes et daduchus, qui vocantur, in prytaneo publice ali solebant, sed ad epula nisi diebus festis non edita spectare ex arta illa[2] sententiarum coniunctione elucet. Alia porro privilegia velut stipendii vacationem vectigaliumque immunitatem tituli exordium continuisse probabile est.

Ut Aesculapii sacerdoti diebus festis coronam gestare licet, ita mystarum ope Samothracum deorum sacerdos coronandus est, quo die adit sacerdotium[4]. Nam ad hunc ipsum diem verba '*ἐν ᾗ ἱερᾶται ἡμέρᾳ*' pertinere e versu 13 sq.: *ὑπάρχειν δὲ αὐτῷ τὸν στέφανον εἰς τὸ κατ* . . . colligas, praesertim si *εἰς τὸ κατάλοιπον* suppletur, quamquam una littera excedere hoc supplementum spatium in titulo traditum Gomperzius adnotat.

---

[1] cf. tit. Ia v. 4 sqq. *ἐνδασόμενος τῶν θυομένων πάντα τὰ δέρματα καὶ τὰς κωλέας, ὅσα κα τοὶ Ἱερῶται θύωντι τοῖς δώδεκα θεοῖς.*

[2] cf. tit. Ib v. 5 sqq. *στεφανοφορείτω δὲ τὰς ἑρότιας καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα φοιτήτω τὰ δαμόσια.*

[3] cf. C. I. G. I n. 191.

[4] cf. tit. II v. 7 sqq.

§ 7.

DE SACERDOTUM OFFICIIS.

Si quis omnes qui huc pertinent titulos universe generatimque contuebitur, sacerdotum officia multo copiosius fusiusque descripta et definita esse reditibus perspiciet.

Dianae Pergaeae sacerdoti et publica et privata curanda sunt sacrificia, cf. v. 9: *θύσει τὰ ἱερὰ τὰ δημοτελέα καὶ τὰ ἰδιωτικά*. Atque ex publicis sacrificiis unius tempus accurate definitur, mensis Heraclei diei duodecimi, quo die, nisi fallor, Dianae sacerdotium et constitutum et vendendum propositum est. Quod ipsum sacrificium non sacerdoti, sed prytanum huius mensis mulieribus triginta drachmis publice datis parandum est.

Samothracibus quoque deis similiter ac Dianae Pergaeae sacrificium praebendum videtur esse anniversarium, cf. v. 4 sqq.: *Ἀπατουρεῶνος ἑβδόμῃ παρ[έξει τὸ πέμμ]α σχίξας καὶ ἐγχέει [τὸ ποτὸν τοῖ]ς μύσταις καὶ πομπε[υθήσεται πα]ρ' αὐτοῦ. στεφανωθήσεται κτλ.* Nec veri dissimile est hoc septimo Apatureonis die constitutum esse, ut sacerdotium venale fieret. Praescribitur denique sacerdoti, ut in omnibus mystarum contionibus proximo decessore aliisque ex sodalicia lege adhibitis tura sacrificet.

Duodecim deinde deorum sacerdoti quae officia exesquenda fuerint, tit. Ia v. 7 sqq. doceri videtur: *ποταγόντω δὲ τ[οὶ ἱερεῖς τοὶ] ἑκαστάκι γινόμενοι τὰ ἱερεῖα, ἅ κ[α δέῃ σφά]ζειν, ποτὶ τὸν βωμὸν τῶν θεῶν τῶν δυώδεκα καὶ ποιούντω τὰν θυσίαν.* Sacerdoti igitur certae hostiae ad aram ducendae et caedendae sunt: quod si neglexerit, poenam sibi contrahet. Quamquam haec supplementa fatendum est incerta esse et propter formam suspecta: ut ne id quidem constet, ad sacerdotes haec pertinere.

In Chalcedonio decreto I b sacerdotis non modo iura, sed etiam officia parum accurate exponuntur. Nisi templum cotidie ornandum esse verrendamque porticum, quae prope Aesculapii templum sita est, nihil fere titulus ipse docet. Quam porticum, ut apud Athenienses[1] in Aesculapii aede factum est, ad aegrotos excipiendos institutam esse arbitror. —

[1] cf. Aristoph. Plut. v. 670.

Ποθόδου vero notionem, quam Laticheffius ad officia sacerdotis rettulit, num rectius de reditibus intellexerit Dittenbergerus, diiudicare non ausim. Quo verbo quaecumque ad cultum spectent officia non comprehendi etsi Dittenbergero concedo, unam tamen certam pompam aut supplicationem in hoc titulo significari non negaverim. Toto sacerdotii pretio ab emptore ad diem soluto '*ἡ ἄνθεσις*' emptoris sumptibus celebratur. *Ἄνθεσις* enim et *ἀνατιθέναι* de sacerdote inaugurando dictum esse Dittenbergerus scite quidem adnotat; at „huius vocabuli usum inde repetendum esse, quod sacerdos sellae in delubro positae imponatur similiter atque in episcoporum inauguratione fieri soleat," adeo non probabile esse puto, ut et propria verbi *ἀνατιθέναι* vi ac notione et Servii[1] testimonio nisus, quin *ἄνθεσις* eo pertineat, quod sacerdos cultui dei sacratur et quasi dedicatur, nullus dubitem. Sacerdos sane non eodem modo quo res aliqua deo traditur, sed per quandam notionis translationem *ἀνατιθέναι* eodem iure de inaugurando sacerdote, quo de servis manumittendis[2] usurpatur. — Quod denique res publica ipsa emptori cavet, ne quis in iure exsequendo eum interpellet, mirum non est, cum praesertim magnum sacerdotii pretium respiciamus, cf. v. 13 sqq.: *ὃς δέ κα εἴπῃ ἢ προαισιμνάσῃ ἢ προθῇ ἢ ἐν δάμῳ ἢ ἄλλει καὶ χ' ὁπειοῦν, ὡς δεῖ ἀφελέσθαι τὸν πριάμενον τὰν ἱερωτείαν, χιλίας δραχμὰς ἀποτεισάτω ἱερὰς τοῦ Ἀσκλαπιοῦ.* — Quo ex loco simul cognoscere licet Aesculapii non minus quam Dianae Pergaeae aedi fuisse aerarium. In Halicarnassensi enim titulo verbis expressis praescribitur, ut sacerdos thesaurum instituat, in quem quicumque sacrificet, ei pro immatura victima unus, pro adulta duo oboli inferendi sint. Sacerdos Dianae Pergaeae num ipsa suis impensis templum aedificandum curaverit, perspici nequit.

Restat, ut solvendi dies breviter perstringam, quorum nisi in titulis I b et II mentio non fit. Cf. tit. I b v. 17 sqq.:

---

[1] ad Verg. Aen. I v. 73: sacerdos d i c a t u s est numini, hoc est ad obsequium datus est.

[2] cf. I. G. A. n. 83. 86. 88; Wescher-Foucart, Inscr. Delph. n. 432; Curtius, Anecd. Delph. p. 32.

τᾶς δὲ τιμᾶς καταβαλεῖ τὸ ἥμισσον καὶ ἑκατοστὰν καὶ τριακοστὰν ἐν τῷ Πεταγειτνίῳ μηνὶ πρὸ τᾶς δεκάτας, τὸ δὲ ἥμισσον ἐν τῷ Διονυσίῳ πρὸ τᾶς δεκάτας[1], et II v. 15 sqq.: *ἐπρίατο τὴν ἱερωσύνην Τίμαιος Στράτωνος χρυσῶν ἑπτά, χαλκῶν ἑξήκοντα, οὓς ἔδωκε παραχρῆμα.*

§ 8.

DE PUBLICIS ET PRIVATIS SACERDOTIIS.

Sacerdotia, quae venditata esse scimus, duplicis generis videntur fuisse.

Dianae Pergaeae cultum publicum fuisse tituli praescripta docent: *Ἐπὶ νεωποιοῦ*[2] *Χαρμύλου τοῦ Διαγόρου, μηνὸς Ἡρακλείου, πρυτανείας τῆς μετὰ Μενεκλεῦς τοῦ Φορμίωνος, γραμματεύοντος Διοδότου τοῦ Ἡλιονίκου, ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δάμῳ, γνώμῃ πρυτάνεων.*

Idem de Aesculapii sacerdotio, quamquam praescripta titulo desunt, colligere licet e tit. Ib v. 5—8: *στεφαναφορείτω δὲ τὰς ἑρότιας καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα φοιτήτω τὰ δαμόσια. χρηείσθω δὲ καὶ τῷ περὶ τὸ ἱερὸν χώρῳ τῷ δαμοσίῳ, ὅτι κα θέλῃ.* Huc adde v. 13—16: *ὅς δέ κα εἴπῃ ἢ προαισιμνάσῃ ἢ προθῇ ἢ ἐν δάμῳ ἢ ἄλλει καὶ χ' ὁπειοῦν, ὡς δεῖ ἀφελέσθαι τὸν πριάμενον τὰν ἱερωτείαν, χιλίας δραχμὰς ἀποτεισάτω ἱερὰς τοῦ Ἀσκλαπιοῦ.*

Erythraea deinde sacerdotia quaecumque in titulo commemorantur, non unius eiusdemque generis fuisse veri simillimum est; sed cum maxima pars nullam omnino ansam det ad rem diligenter cognoscendam, quae publica, quae privata origine ac natura fuerint, difficile est dictu[3]. Quod cum ita

---

[1] cf. Anthes p. 43.

[2] cf. Anthes p. 38.

[3] Nec magis quae gentilicia fuerint sacerdotia, cognoscas. Hoc sane manifestum est, gentilicia sacerdotia — siquidem Erythris fuerunt — civibus ex certis gentibus oriundis, non cuilibet civi sui iuris veniisse. Pretia vero omnis sacerdotiorum generis ad civitatem rediisse negari nequit. Cui enim pro sacerdotiis plus quadraginta vades datos esse putabimus nisi civitati?

sit, de Corybantum cultu paulo fusius disserere satis habeo. Quos *Κορύβαντας Θαλείους, Εὐφρονιείους, Ἀνδρείους* ab iis, qui haec sacerdotia condidissent, cognomina traxisse Foucartus, cum ad similia quae in Rhodiorum sacris occurrunt exempla provocat, apud Rayetum (p. 128) monet. Ita exstant in marmore quodam Rhodio[1] *Ἀγαθοδαιμονιασταὶ Φιλώνειοι, Διονυσιασταὶ Χαιρημόνειοι,* quae collegia sine dubio a Philone et Chaeremone instituta et denominata sunt[2]. Ac *Θαλείων* quidem *Κορυβάντων* cultus quin a Thalete illo, cuius v. 95 mentio fit, originem traxerit, nemo dubitabit. Qui Thales ipse primus *Κορυβάντων Θαλείων* sacerdos fuisse videtur. Sed publicum puto factum esse hoc sacerdotium, cum *Ἀντίπατρος Ἀγασικλέους* Thalete auctore pretium DLI drachmarum solveret. Nam illud *'ἐπὶ Θάλεω'* omnino non eadem vi atque *'ἐπὶ Κηφισίωνι'* v. 41 intellegendum est[3], sed Thaletis auctoritate interpretemur oportet. Thales igitur privatum *Θαλείων Κορυβάντων* sacerdotium civitati concessit. Cuius generis sacerdotia publica ab hominibus privatis ita instituta, ut ipsi primi fierent sacerdotes, ab Atheniensium sacris haud aliena fuisse titulus Atticus docet[4]: *Ὁ θεὸς ἔχρησεν τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων δοῦναι τὴν οἰκίαν τὴν Δήμωνος καὶ τὸν κῆπον ἱερὸν τῷ Ἀσκληπιῷ, καὶ αὐτὸν Δήμωνα ἱερέα εἶναι κτλ.* Demon igitur Aesculapii delubrum civitati ita tradidit, ut ipse sacerdos institueretur.

Sodalicius vero fuit Samothracum deorum cultus, quorum sacris obeundis mystarum sodalitas operam navavit. Samothraces igitur dei a privatis, non a civitate arcessiti esse videntur e Samothrace.

Duodecim denique deorum sacerdotium utrum ad privatum quoddam collegium pertinuerit an publicum fuerit, non satis perspici potest: quamquam ad privatam potius religionem pertinere videtur Nicomacheum a Nicomacho, cuius nomen titulo inscribitur, dedicatum.

---

[1] cf. Ross. inscr. ined. n. 282.

[2] De talium collegiorum indole egit Boeckhius, C. I. G. II n. 2525 b.

[3] cf. Dittenb. S. I. G. n. 370[22].

[4] cf. Dittenb. S. I. G. n. 368.

§ 9.

QUA AETATE SACERDOTII EMPTIO VENDITIO NATA, QUAM LATE PROPAGATA, QUAMOBREM INSTITUTA SIT.

1) Sacerdotia vendendi consuetudinem cum ex omnibus veterum scriptoribus unus[1], qui Augusto demum imperante floruit, memoriae prodiderit et in interpretandis omnibus quae huc pertinent inscriptionibus post Alexandri Magni tempora scriptis tum demum venalia sacerdotia facta esse demonstraverimus[2], non ante Alexandrum consuetudinem illam valuisse contendo. Hoc tantum non clamant Erythraea sacra, quorum plurima tunc ipsum, cum indici adderentur, venalia facta esse negari nequit. Neque ulli alii causae tribui potest, quod tot sacerdotia tam brevi temporis spatio venierunt. Quin etiam exceptis *Ἀπόλλωνος Καυκασέως*[3] *κτλ.* et *Ἀφροδίτης τῆς ἐν Ἐμβάτῳ*[4] sacerdotiis in titulo IV inesse puto nullum, quod non primum venierit. Quam in sententiam vel maxime eo adducimur, quod in utroque quod modo indicavi sacerdotio eius mentio fit, qui antea sacerdotium emerat[5]. Cum enim in ceteris Erythraei tituli sacerdotiis praedecessorum nomina omissa sint, haec omnia primum veniisse necesse fere est concedamus.

2) Sacerdotia vendendi consuetudinem non unius Halicarnassiorum reipublicae propriam fuisse nec tantum in civitatibus Asianis Asiaeque finitimis, sed etiam in insulis quibusdam prope Atticam sitis usitatam fuisse tituli demonstrant. Quae sacerdotii emptio venditio, cum in urbibus et Doriis et Ioniis isdem fere temporibus floruerit neque Graeciam ipsam[6]

---

[1] cf. p. 4.

[2] cf. p. 9.

[3] cf. tit. IV v. 19 sqq.

[4] cf. l. c. v. 40 sq.

[5] cf. v. 17 sq. 41 sq.

[6] Athenienses quidem more illo omnino caruisse constat. Cf. Martha l. c. p. 29, 6.

attigisse videatur, non Dorum aut Ionum propria fuit, sed ex alieno quodam more ab Asianis Graecorum civitatibus imprimis recepto derivata est. Adiumento est huic opinioni meae locus quidam Ciceronis, quem nemo, quantum scio, ad consuetudinem illam rettulit, orationis pro P. Sestio c. 26 § 56: 'Lege tribunicia Matris Magnae Pessinuntius ille sacerdos expulsus et spoliatus sacerdotio est fanumque sanctissimarum atque antiquissimarum religionum venditum pecunia grandi Brogitaro, impuro homini atque indigno illa religione, praesertim cum ea[1] sibi ille non colendi, sed violandi causa adpetisset.' Vendendi igitur sacerdotium usus a Pessinuntiorum institutis haud alienus videtur fuisse. Atque quod huic Magnae Matri, cuius cultus Graecorum civitatibus nescio an vendendi sacerdotia exemplo fuerit, in *Ἱερῷ Διὸς Οὐρίου*, ubi duodecim deorum sacerdotium veniisse scimus, illustre publicumque templum fuit[2], id casui tribuendum esse nego. Ad eandem Phrygiae deae cultum Corybantum apud Erythraeos sacerdotia spectant[3]. Multorum denique sacra deorum ab alienis gentibus ac maxime quidem a Phoenicibus mutuatos esse Graecos quis est quin sciat[4]? Neque Erythris eius rei vestigia desunt. Nam Herculis quidem cultum Erythraeos a Phoenicibus recepisse constat.[5] Denique imprimis huc pertinere puto Samothracum deorum, qui Cabiri vocantur, et Dianae Pergaeae cultus, quorum alterum Phoenicum peculiarem fuisse[6], alterum Perge ex Pamphyliae urbe Halicarnassum translatum esse scimus. Cui Dianae Pergaeae cum Pessinuntia illa dea tam multa communia fuerunt, ut utriusque cultus non dubitem quin ex unius eiusdemque gentis religionibus repetendus sit.

---

[1] Codicum lectione 'ea' apte significatur sacerdotium ipsum omnibus et iuribus et officiis comprehensis; 'eam' scribunt Manutius et Lambinus

[2] cf. Müller, G. G. min. II p. 57.

[3] cf. tit. IV v. 95. 97. 105.

[4] cf. Duncker, Gesch. d. Alterth. V p. 42 sqq. 201. 349. sqq.

[5] cf. Lamprecht „de rebus Erythraeorum publicis“ p. 56.

[6] cf. Duncker, l. c. I p. 278.

3) Restat, ut quaeramus, quamobrem sacerdotii emptio venditio instituta sit. Ac primum quidem maxime cavendum est, ne Boeckhium secuti hanc Graecorum consuetudinem cum prava illa, quam medii aevi temporibus valuisse inter omnes constat, quodammodo confundamus aut comparemus. Nam Graecorum venditio, quamquam a Dionysio improbatur, tamen ab illo medii aevi abusu eo nomine maxime differt, quod, cum Dionysius emptione sacerdotia quaeri eodem iure ac sorte iudicet, non fraude, sed lege venditata sunt sacerdotia. Praeterea ad pietatem erga deos religionemque comminuendam ut simonia, quae nominatur, maximi, ita minimi apud Graecos fuit ponderis, quod nonnulla sacerdotia venibant. Graecorum enim sacerdotes corpore vitaque integri[1] et cives[2] esse debebant neque scientia iis opus erat dogmatica; qui praeter templà tuenda[3] et celebrandos dies festos nihil curabant, deorumque cultus ne a patrum more discederet, maxime dabant operam. Itaque, sive sorte sive emptione quaerebantur sacerdotia, sacerdotes ipsi nec deteriores nec praestantiores esse videbantur; nec secus Dionysius empta sacra ab illis, quae ad sortem revocabantur, ita discernit, ut sacerdotiorum venditionem *φαύλως*, sortitionem *ἀπερισκέπτως* institutam esse arbitretur. Quam emptionem venditionem cum inde ab Alexandri demum temporibus valuisse cognoverimus, in civitatibus bellis atque excidiis ad inopiam redactis natam esse manifestum est. Atque ut Asianae civitates vel maxime vexari atque turbari coeptae sunt, ita ibi primum sacerdotiorum venditionem in usu fuisse vidimus. Halicarnassii quidem urbe ab Alexandro Magno diruta vires colligere et revocare studuerunt. Quod ut efficeretur, hanc quoque sacerdotes constituendi rationem institutam esse verisimile est. Sacerdotiorum igitur venditio nihil aliud nisi liturgia quaedam fuisse videtur, qua civitas rebus dubiis civium pecunias ad se revocaret. Cives autem non solum honoris, sed etiam quaestus causa sacerdotia emerunt. Itaque maxime dolendum est, quod non iam erui potest, quanta et

---

[1] cf. Etym. M. p. 176.
[2] cf. Dem. Eubul. § 48. adv. Neaer. § 75. Ross. inscr. gr. III p. 52.
[3] cf. Arist. Pol. VI 5.

qualia sacrificia singulis de quibus agitur deis oblata sint. Hoc certe dubitari nequit, quin sacerdotiorum pretia quodammodo respondeant reditibus, etiamsi qui in sacerdotis condicione inest honos ad emenda sacerdotia magni fuerit momenti.

APPENDICES.

A.

DE DEORUM IN ERYTHRAEO TITULO COGNOMINIBUS.

Dei plus quinquaginta in uno illo Erythraeo titulo enumerantur, quorum multis ea sunt cognomina, quae raris aut nullis exemplis probentur. His interpretandis Rayetus[1] tam bono successu operam dedit, ut pauca iniudicata reliquerit.

1) Ἀβλαβιῶν in Parcarum nomine similem euphemismum agnovit Rayetus, atque is est, quo eaedem deae Athenis Eumenides dicuntur. Nec rari sunt eiusmodi euphemismi: Bechtelius[2] quidem Mytilenaeorum θεὰς Ἐτηφίλας tamquam deas vere amicas significari ita monet, ut similem qui inest in Εὐβουλέως nomine euphemismum respiciat. Verbum ἀβλαβίη uno tantum loco exstat Hom. hymn. in Merc. v. 393: ἐπ' ἀβλαβίῃσι νοοῖο. Haec ἀβλαβίη forma Ionica est pro ἀβλάβεια.

2) Alexander Magnus iam vivus divinis honoribus cultus est. Primus Lysander his honoribus usus videtur esse[3]. Post hunc Thasios Agesilaum 'ναοῖς καὶ ἀποθεώσεσι' coluisse constat. Porro altero ante Christum saeculo Philopoemena in deorum numero habitum esse nonnulli tituli docent. De Alexandri cultu v. Aelian. V. H. II 19; Lucian. Calumn. 17.

---

[1] cf. Revue arch. XXXIII p. 125 sqq.
[2] „Die inschriftl. Denkmäler des aeol. Dial." n. 15 ap. Bezzenb. V.
[3] cf. Duris ap. Plut. Lys. 18.

Alexandro quae ratio intercesserit cum Erythraeis, Paus. II 1, 5 et Plin. N. H. V 116 memorant. Cuius sacerdotium, quod usque ad imperatorum Flaviorum aetatem floruisse e titulo apud Le Bas-Waddington As. min. 57 cernimus, si pretii summa respiciatur,[1] apud Erythraeos multum valuisse Rayetus adnotat. Ubi templum Alexandri situm fuerit, narrat Strabo XIV p. 644: *ὑπέρκειται δὲ τῶν Χαλκιδέων ἄλσος καθιερωμένον Ἀλεξάνδρῳ τῷ Φιλίππου, καὶ ἀγὼν ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῶν Ἰώνων Ἀλεξάνδρεια καταγγέλλεται, συντελούμενος ἐνταῦθα.* Ex eodem loco apparet in Alexandri honorem Erythris ab Ionibus ludos celebratos esse.

3) *Ἀλέων ποταμός*. Cf. Plin. N. H. V 117: Iuxta eas (Erythras) fuerunt oppida Pteleon, Heleos, Dorion, nunc est Aleon fluvius. XXXI 14: Erythris Aleos amnis pilos gignit in corporibus.

4) *Ἐναγωνίου* cognomen Mercurio vulgo[2] tributum est. De Apolline Enagonio cf. Eusth. Il. p. 1322, 57: *Ἀπόλλωνος δ' ἐνταῦθα* (Il. XXIII 660) *μέμνηται ὁ ποιητὴς διὰ τὸ δοκεῖν ἐναγώνιον εἶναι καὶ αὐτὸν ὁμοίως τῷ Ἑρμῇ.* Praeterea semel Enagonius vocatur *Ἀχελῷος* fluvius; cf. Philostr. Her. p. 678.

5) *Ἀπόλλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυκασίδος* cultus ex Caucasa, qui est Chii insulae portus meridionali in ora maritima situs angustoque freto ab Erythris distans, Erythras translatus est similiter atque Dianae Pergaeae[3] cultus Perge ex urbe quadam Pamphyliae Halicarnassum arcessitus est. De Caucasa v. Herod. V 33. Ab eadem insula *Ἀπόλλωνος ἐγ Κοίλοις* cultum Erythraeos excepisse Rayetus apte monuit. Cf. Herod. VI 26: *Χίων φρουρῇ οὐ προσιεμένῃ μιν συνέβαλε ἐν Κοίλοισι καλεομένοισι τῆς Χίης χώρας.* Ceterum in deorum cultu quod multa Erythraeos cum Chiis communia habuerint, non mirum esse, cum idem de dialecto

---

[1] cf. p. 24.

[2] cf. Gerhard, Mythol. § 272, 4 b; § 275, 4 b.

[3] Diana Pergaea cum alibi tum Lindi in urbe culta est. Cf. Foucart, inscr. inéd. de l'île de Rhodes p. 81 n. 67: *Ἀ]ρτάμιτι Περγαίαι.* Cf. A. Maury, histoire des religions de la Grèce antique, t. III p. 180 sqq.

testetur Herodotus[1] neque desint in titulis vestigia, quibus eius testimonium confirmetur, Dittenbergerus adnotat.

6) *Δημήτηρ ἐγ Κολωναῖς.* Rayetus laudat Strab. XIII p. 589: *Ἀναξιμένης δὲ καὶ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ φησὶ λέγεσθαι Κολωνάς.* Demetria Erythris celebrata esse e Le Bas-Waddington As. min. n. 53 colligas.

7) *Διόνυσος Βακχεύς*[2] et in titulo quodam Myconi invento[3] et ab Athenaeo,[4] qui ad Andriscum provocat, commemoratur. Saepius *Διονύσου Βάκχου*,[5] raro, quantum scio, *Διονύσου Βακχείου* et *Διονύσου Βακχίου*[6] mentio fit. *Βακχέως* formam ut poesis propriam usurpant Euripides, Sophocles, alii[7].

8) *Ἐνυώ* Martis esse comitem in Homeri Il. V 333. 592, matrem apud Homeri scholiastam aliosque legimus. Pausania[8] teste ei statua erat dedicata Athenis, qua in urbe unum idemque cum Marte templum illa dea habitasse videtur. Cf. C. I. A. III 2: *ἱερεὺς Ἄρεως καὶ Ἐνυοῦς καὶ Διὸς Γελέοντος.* Atque Romae quoque Bellonae erat templum[9], quod Dio Cassius *Ἐνυεῖον* nominat[10].

9) *Ἑστία Τεμενία* aliunde non nota est. *Τεμένιος* deus exstat in titulo Laconico C. I. G. n. 1446: *ἱερέαν κατὰ γένος Καρνείου Οἰκέτα καὶ Καρνείου Δρομαιέος καὶ Ποσειδῶνος Δωματείτα καὶ Ἡρακλέους Γενάρχα καὶ Κόρας καὶ Τεμενίου τῶν ἐν τῷ Ἕλει.* Cicero[11] et Suetonius[12] Apollinem *Τεμενίτην*

---

[1] cf. I 142.

[2] cf. Gerhard, Mythol. § 444, 2a; § 457, 2c. *Βακχεύς* Dionysi epitheton exstat etiam in Anonymi Laurentiani Deorum Epithetis, quae Guilelmus Studemund edidit in Anecdotorum Variorum volumine I.

[3] cf. Dittenb. S. I. G. n. 373.

[4] cf. 378 b. c.

[5] cf. C. I. G. n. 2919. 3538. 5956. 6388.

[6] cf. C. I. G. 2529 b. 2919. Gerhard, Mythol. § 443, 4; (§ 449, 1; § 457, 2c).

[7] Eurip. Bacch. v. 145. Ion. v. 218; Soph. Ant. v. 1121; Anth. Plan. 4, 150; Orph. hymn. 45, 2. 52, 1.

[8] cf. I 8, 4

[9] cf. Plut. Sull. 7; Cic. 13.

[10] cf. 42, 26. 50, 4. 69, 15. 71, 33.

[11] cf. Verr. IV 53, 119.

[12] cf. Tib. 74.

B.

TITULI.

I a.

N]ικομάχου τοῦ θυ[οσκόου?

— — ὁ πριάμενος τὰν ἱερωτε[ίαν τῶν θεῶ]ν τῶν δυώδεκα ἱερωτεύσει ἐ[πὶ ζωᾶς ἐν]δασόμενος τῶν θυομένων πάν[των τὰ] δέρματα καὶ τὰς κωλέας ὅσα κα τ[οὶ Ἱε]ρῶται θύωντι τοῖς δυώδεκα θεοῖς ἐν τ[ούτωι τῶι Νικομαχείωι· ποταγόντω δὲ τ[οὶ ἱερεῖς τοὶ] ἑκαστάκι γινόμενοι τὰ ἱερεῖα, ἅ κ[α δέη ι σφά]ζειν, ποτὶ τὸν βωμὸν τῶν θε[ῶν τῶν δυώ]δεκα καὶ ποιούντω τὰν θυσίαν· αἰ δέ κα [μὴ] ποτά[γωντι

I b.

. . . . εισιδ . .
. . . . στρατείας καὶ αι . . . . .
. . . . αν ἄν κα μὴ αὐτὸς θέ[λῃ . . . .
. . . τοῦ] ἐπικεφαλαίου τέλεος τοῦ ι . . . . . .
. . . . ιον. στε[φ]ανα[φ]ορείτω δὲ τὰς ἐρ[όρτια]ς καὶ ἐπὶ τὰ δεῖπνα φοιτήτω τὰ δ[αμόσια]. χρηείσθω δὲ καὶ τῶι περὶ τὸ ἱερὸ[ν χώρωι] τῶι δαμοσίωι, ὅτι κα θέλῃ, ὅτι κα [μὴ ἁ πό]λις κατασκευάξῃ· ὠνείσθω δὲ ὅς [κα ᾖ ὁλ]όκλαρος καὶ ὧι δαμοσιοργίας [μέτεστι· ἐ]ξέστω δὲ καὶ [π]αιδὶ ὠνεῖσθαι, ἄ[λλωι] δὲ μηθενὶ ἐξέστω τὰν ἱερωτεία[ν ἢ ἑαυτ]ῶι· ὃς δέ κ[α] εἴπῃ ἢ προαισιμνάσῃ [ἢ προθῇ] ἢ ἐν δάμωι ἢ ἄλλει καὶ χ' ὁπειοῦν, [ὡς δεῖ ἀφε]λέσθαι τὸν πριάμενον τὰν ἱερω[τείαν, χιλ]ίας δραχμὰς ἀποτεισάτω ἱερὰ[ς τοῦ Ἀσ]κλαπιοῦ· τᾶς δὲ τιμᾶς καταβαλεῖ [τὸ ἥμι]σσον καὶ ἑκατοστὰν καὶ τριακο[στὰν

12) *Ἥρα Τελεία.* Cf. Paus. VIII 22, 2: *Ἐν δὲ τῇ Στυμφήλῳ* (quae est urbs Arcadiae) *τῇ ἀρχαίᾳ Τήμενόν φασιν οἰκῆσαι τὸν Πελασγοῦ και Ἥραν ὑπὸ τοῦ Τημένου τραφῆναι τούτου καὶ αὐτὸν ἱερὰ τῇ θεῷ τρία ἱδρύσασθαι καὶ ἐπικλήσεις τρεῖς ἐπ' αὐτῇ θέσθαι, παρθένῳ μὲν ἔτι οὔσῃ Παιδί, γημαμένην δὲ τῷ Διὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν Τελείαν, διενεχθεῖσαν δὲ ἐφ' ὅτῳ δὴ ἐς τὸν Δία καὶ ἐπανήκουσαν ἐς τὴν Στύμφηλον ὠνόμασεν ὁ Τήμενος Χήραν. Τάδε μὲν ὑπὸ Στυμφηλίων λεγόμενα οἶδα' ἐς τὴν θεόν.* Iunoni Teleae et in Coccyge[1] monte Arcadiae et Plataeis[2] templum fuisse constat. Denique cf. Aristoph. Thesm. v. 976 et scholiastae adnotationem.

13) *Πυθόχρηστοι* ei dei sunt, quibus sacra institui Apollo Pythius iussit. Cuius generis commemorantur Venus v. 75. 160, Ceres eiusque filia v. 98, Bacchus v. 145, deus, cuius nomen incertum est, v. 2. Haud aliter Athenis Apolline Pythio iubente Aesculapii templum institutum esse videtur.[3]

14) *Ἀγαθὴ Τύχη.*[4] De Bona Fortuna cf. C. I. G. n. 371. 1950; C. I. A. II n. 162, 20. 741 etc. Huius igitur deae non solum in formula illa notissima mentio fit, sed etiam ara et victimis cum alii tum Athenienses eam coluerunt. De Erythraeorum Bona Fortuna cf. Le Bas-Waddington As. min. n. 55.

---

[1] cf. Müller, H. G. II p. 190.
[2] cf. Paus. IX 2. 5.
[3] cf. Dittenb. S. I. G. n 368.
[4] cf. Gerhard, Mythol. § 156, 2; § 294, 4a.

γρ](α)μματεύοντος Διοδότου τοῦ Ἡλ(ι)ονίκου, ἔ[δ]οξε (τῆι) βουλ]ῆι καὶ τῶι δάμωι, γνώμηι πρυτάνεων· [ὁ] πριάμ(ε)νος τ]ὴν ἱερητείαν τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Περ(γα)ίας παρ]έξεται (ἱ)έρειαν ἀστὴν ἐξ ἀστῶν ἀμφοτέρων ἐπὶ τ]ρεῖς γενεὰς γεγενημένην καὶ πρὸς πατρὸς καὶ πρὸς μητρός, ἡ δὲ πριαμένη ἱεράσεται ἐπὶ (ζ)ωῆς τῆς αὐτῆ[ς καὶ θύσει τὰ ἱερὰ τὰ δημο[τελέ]α καὶ τὰ ἰδιωτικά, καὶ λήψεται τῶν θυομένων δημοσίαι ἀ(φ') ἑκάστου ἱερείου κωλῆν καὶ τὰ ἐπὶ κωλῆι νεμόμενα καὶ τεταρτημο(ρ)ίδα σπλάγχνων καὶ τὰ δέρματα, τῶν δὲ ἰ(δ)ιωτι(κ)ῶν λήψεται κωλῆν καὶ τὰ ἐπὶ κωλῆι νεμόμενα καὶ τεταρτημορίδα σπλάγχνων. τοὺς δὲ ταμίας διδόναι τοῖς πρυτάνεσιν εἰς τὴν θυσίαν τῆς Ἀρτέμιδος ἐντελε(ῖ)ς δραχμὰς τριάκοντα. παρασκευάζειν δὲ τὴν (θ)υσίαν τὰς γυναῖκας τὰς τῶν πρυτάνεων, λαβούσας τὸ ἐκ (τ)ῆς π(όλ)εως διδόμενον, τῶν πρυτανευόντ(ω)ν τὸμ μῆνα τὸν Ἡράκλειον. τὴν δὲ θυσίαν συντε(λ)είτω μηνὸς Ἡρακλείου δωδεκάτηι. ἔστω δὲ (ἡ ἱ)έρεια ἰσόμοιρος (κα)ὶ ταῖς γυναιξὶν τῶν πρυτάνεων τῶν θυομένων δημοσίαι. ποιείσθω δὲ ἡ ἱέρεια καθ' ἑκάστην νουμηνίαν ἐπικουρίαν ὑπὲρ πόλεως, λαμβάνουσα δραχμὴν παρὰ τῆς πόλεως. ἐν (ὧι δ)ὲ μηνὶ ἡ θυσία σ]υντελεῖται ἡ δημοτελής, ἀγειρέτω πρὸ νήσου κ]α[θ'] ἡμέρας τρεῖς ἐπ' οἰκίαν μὴ πορευομένη. ὁ δὲ ἀγερμὸς ἔστω τῆς ἱερείας, κατ(α)σκευᾶτα(ι) δὲ ἡ ἱέρεια καὶ τὸ ἱερόν, οὗ ἂν βούληται· κατασκευασάτω δὲ καὶ θησαυρὸν τῆι (θ)εῶι, ἐν(β)αλ(λ)έτωσαν δὲ ο[ἱ θύοντ(ε)ς ἐπὶ μὲν τῶ(ι) τελείωι ὀβολοὺς δύο, ἐπὶ δὲ γαλαθ(η)νῶι ὀβολόν· ἀνοιγόντων δὲ οἱ ἐξετασταὶ κατ' ἐνιαυτ(ὸ)ν τὸν θησαυρὸν καὶ δι(δ)ό[ντων τῆ(ι) ἱερείαι εἴς τε τὴν ἐπικουρίαν [καὶ . . . . .]ματισμὸν καὶ εἰς ἱματισμὸν καὶ . . . ο . . .

IV

a

. . . . *ογέ[νη]ς [. . . . .*
. . . . . *Πυθ]οχρήστου ρ' . . . . .*

ἐν] τῶι Πεταγειτνίωι μηνὶ πρὸ τᾶς δε[κάτας, τὸ δ]ὲ ἥμισσον ἐν τῶι Διονυσίωι πρὸ [τᾶς δεκάτα]ς. ἐπ[εὶ δ]έ κα τὰν τιμὰν πᾶσαν κα[ταβάλη]ι, ἀντεθησεῖται· τὸ δὲ ἀνάλωμα [τὸ ἐς τὰ]ν ἄνθεσιν παρέξει αὐτὸς ἑαυτῶι. [κοσμεῖν] δὲ τὸν ἱερῆ τὸν ναὸν κατ' ἁμέ[ραν. ἐπιμέ]λεσθαι δὲ αὐτὸν καὶ τᾶς στοιᾶ[ς τᾶς πο]τ τῶι Ἀσκλαπιείωι, ὅπως καθαρ[ὰ ἦι. τᾶ]ς δὲ ποθόδου ἄρξει μεὶς Μαχανε[ύς. τιμ]ὰ ἱερωτείας σὺν ἑκατοστᾶι κ[αὶ τριακο]στᾶι δραχμαὶ πεντακισχίλιαι [. . . . κον]τα ὀκτώ, τέτορες ὀβολοί. ἐπρία[το . . . .]τρις Μηνίου.

II.

. . . . ὁ πριάμενος τὴν ἱερωσύνην τῶ]ν μυστῶν θεῶν τῶν ἐν Σαμοθρά]κηι ἱερήσεται διὰ βίο[υ, καὶ Ἀπατουρ]εῶνος ἑβδόμηι παρ[έξει τὸ πέμμ]α σχίξας καὶ ἐγχέει [τὸ ποτὸν τοῖ]ς μύσταις καὶ πομπε[υθήσεται πα]ρ' αὐτοῦ· στεφανωθήσεται δὲ παρὰ] τῶν μυστῶν φιλοτιμίας ἕνεκε]ν τῆς εἰς ἑαυτούς, ἐν ἧι ἱερᾶται ἡμέραι· συνθύσει δὲ καὶ τοὺς λιβάνους ἐμ πάσαις ταῖς συνόδοις μετὰ τοῦ προϋπάρχοντος ἱερέω(ς) τῶν μυστῶν καὶ οἷς ἐπιβάλλει ἐκ τοῦ νόμου· ὑπάρχειν δὲ αὐτῶι τὸν στέφανον εἰς τὸ κατ . . . . ον· ἐπρίατο τὴν ἱερωσύνην Τίμ[αιος Στράτωνος χρυσῶν ἑπτά, χαλ[κῶν ἑξήκοντα, οὓς ἔδωκε παραχρ[ῆμα.

III.

Ἐπὶ ν]εωποιοῦ Χαρμύ(λ)ου (τ)οῦ Διαγόρου, μηνὸς Ἡρα(κλ)[ε]ίου,
πρυτανείας τῆς μετὰ Μενεκλεῦς τοῦ Φορμίωνος,

*'Εμβ]άτωι, ἣν ἐπηγοράκει ἐπὶ Κηφισίωνι [τοῦ
δεῖνος] ἐφ' ἱεροποιοῦ Μήτρωνος, ,βμ',
ἐπώ]νιον μ', ἐγγυητὴς Ἰατροκλῆς
Ἡρακ]λεώτου. ἱερητεῖαι ἐπιπωλη-
θεῖσ]αι ἐφ' ἱεροποιοῦ Ἑρμοστράτου,
μηνὸ]ς Ποσιδεῶνος ὀγδόῃ ἐξιόν-
τος· Δήμ]ητρος ἐγ Κολωναῖς ἑξα[κο-
σίων], ἐπώνιον δέκα, Μητρόδ-
ωρος τοῦ δεῖνος, ἐ]γγυητὴς [ὁ δεῖνα . . .*

b

*αἵδε ἐπράθησαν] ἱερ[η]τεῖ[αι
ἐφ' ἱεροποιοῦ τοῦ δεῖνος.....] Ἀχιλλέως, Θέ-
τιδος, Νηρεΐδων ..... ἐπώνιον ......]αῖος Ἀλκιμάχου,
ἐγγυητὴς ὁ δεῖνα .....]θέμιδος. αἵδε ἐπεπράθησα[ν·
.... ἐπώνιον α', Ἀριστ[ῆ]ς Ἀριστε[ῦ,
ἐγγυητὴς Θεόπομπος] Δ[η]μώ[ν]α[κτ]ος. Γῆς ι', ἐπώνιον [α',
ὁ δεῖνα Φανν]ο[θ]έμιδος, ἐγ[γυη]τὴς Ἀναξίπολις
.... Ἀφρ]οδίτης Πανδήμου σ', ἐπώνιον [ι',
Ἀριστῆ]ς Ἀριστεῦ, ἐγγυητὴς Ἀλέξανδρος
.... Ἑστί]ας Τιμενίας ρε', ἐπώνιον ε', Ἱεροί-
τας Ἱέρω]νος, ἐγγυητὴς Δημήτριος Ἀριστάρχου.
Ἀθηνᾶς] Ἐπιμάχου σ', ἐπώνιον ι', Ξενόφιλος
......, ἐγγυητὴς Φιλιστῆς Ἑρμώνακτος. αἵδε
ἐπεπράθη]σαν ἐφ' ἱεροποιοῦ Ἐπιγόνου· Δήμητρος ἐγ Κ[ο-
λωναῖς] ,ατ', ἐπώνιον κ', Τρέφων Σίμου, ἐγγυη-
τὴς] Ζῆνις Φιλίσκου. Ἑστίης Βουλαίης ωλ',
ἐπώ]νιον ι', Δημήτριος Ἀπελλίου, ἐγγυητὴς Ἀπολλών-
ιος] Ζωπύρου. Ἀβλαβιῶν ν', ἐπώνιον ι', Φιλίσκος
Π]υθίκοντος, ἐγγυητὴς Ζηνόδοτος Μύτωνος. Διὸς
Ἀποτροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτροπαίας νβ', ἐπώνιον Ι[Ι,
Ἀριστῆς Ἀριστεῦ, ἐγγυητὴς Θεόπομπος Δημώνακτο[ς.
Δήμητρος καὶ Δήμητρος Κόρης ρϛ', ἐπώνιον ε',
Ἑκατώνυμος Χρυσίππου, ἐγγυητὴς Ἑκατᾶς Γνώτου.
Διονύσου π', ἐπώνιον β', Θεύξενος Θρασυμ[ά-
χου, ἐγγυητὴς Πρύτανις Εἰρηνάδος. Ἀφροδίτης
Πυθοχρήστου τ', ἐπώνιον ι', Ἡρακλειώτης Ἡ[ρο-*

...... Ἑρμησίλεως Μέντο[ρος, ἐγγυ-
ητὴς Δημή]τριος Ἀπελλίου. Ἀφροδ[ίτης ....
....] ρλ', ἐπώνιον ε', Ἀ[.....
..... δ]ώρου, ἐγγυητὴς Βακχύλος
.... Διοσκόρων νε', ἐπώνι[ον ι'.,
...... Ἡ]νιόχου, ἐγγυητὴς Μητρᾶς Μ[.....
... ἥδ]ε ἐπεπράθη· Ἑστίας Τεμενίας [.....
... ἐπ]ώνιον ι', Ἀντίπατρος Ἀπολλοδώ[ρου, ἐγγυ-
ητὴς] Πρηξᾶς Εὐβούλου καὶ ἐπεπράθη......
..... ἐπώνιον ε', Ἡράκλεος Ἀντιπάτρο[υ,
ἐγγυητ]ὴς Ἐπίκουρος Στεφάνου. διασ[υστά-
σεις ἱ]ερητειῶν ἐφ' ἱεροποιοῦ Φανοτίμο[υ
μηνὸς .....]νος· Δαμασίστρατος Ἑκατωνύμου
Ἑκατων]ύμωι Δαμασιστράτου διασυνέσ-
τησεν ἱ]ερητείαν, ἣν ἐπηγοράκει ἐπὶ Δ...
...... Βάκχωνος ἐφ' ἱεροποιοῦ Πυθοκρίτου,
Ἀπό]λλωνος Καυκασέως καὶ Ἀρτέμιδος Καυ-
κασί]δος καὶ Ἀπόλλωνος Λυκείου καὶ Ἀπόλ-
λω]νος Δηλίου καὶ ποταμοῦ Ἀλέοντος
σ]κε', ἐπώνιον ι', ἐγγυητὴς Ἐπίπτω-
το]ς Καλλιστράτου. ἐφ' ἱεροποιοῦ Ἑρμο-
κλ]είτου, μηνὸς Ληναιῶνος, αἵδε ἐπεπρά-
θησ]αν ἱερητεῖαι ἐπ' ἐξεταστῶν τῶμ μ[ε-
τὰ Ὑ]ψικλείους καὶ Θευδότου· Ζηνὸς
Φη]μίου καὶ Ἀθηνᾶς Φημίας ρμ', ἐπ[ώ-
νιο]ν ε', Πολυπείθης Φαννοθέμιδος, ἐ[γ-
γυ]ητὴς Κρίτος Θευκρίτου. Ἀθηνᾶς Νίκη[ς
ρ]κ', ἐπώνιον ε', Δημήτριος Ἀριστάρχο[υ,
ἐγγ]υητὴς Τηλέμαχος Ἀθηνογένου. Ἀθ[η-
νᾶς Ἀρεί]ας ο', ἐπώνιον β', Πυθοκλῆς
Ἀκέσ]τευ, ἐγγυητὴς Ἱεροίτας Ἱερογένου.
Ἐνυ]οῦς καὶ Ἐνυαλίου ρκ', ἐπώνιον ε',
Πυθ]οκλῆς Ἀκέστευ, ἐγγυητὴς Ἱεροίτας Ἱερ[ο-
γέ]νου. Διασυστάσεις ἱερητειῶν ἐφ' ἱεροπο[ι-
οῦ] Φανοτίμου, μηνὸς Ἀνθεστηριῶνος
τ]ρίτῃ ἐξιόντος· Ἰατροκλῆς Ἡρακλεώτου
Ἀρ]ιστείδηι Ἰατροκλείους διασυνέστη-
σε] τὴν ἱερωσύνην Ἀφροδίτης τῆς ἐ[ν

αἷδε ἱ]ερητεῖαι ἐπράθησαν ἐφ' ἱεροποιοῦ Ζηνοδότου, μηνὸς Δην[αιῶνος· Δι]ὸς Βασιλέως σλ', ἐπώνιον ι', Μέδων Μέ[δον]τος, ἐγ[γυητὴς Ἱ]ερογένης Ἡροδώρου. Βασιλέως Ἀλεξάν[δρου ..... ἐπώνιον ...]ΔΔ, Θεοφάνης Ἡροδότου, ἐγγυ[ητὴς ....

c.

.....ω...... ......τος Κτησικράτου. Διό[ς Ἀποτ]ροπαίου καὶ Ἀθηνᾶς Ἀποτ[ροπαί]ας ρν', ἐπώνιον ε', Καλλίας [Καλλίο]υ νεώτερος, ἐγγυητὴς Μη[τρόδ]ωρος Διοφάντου.

αἷδε ἱερητεῖαι ἐπεπράθησαν ἐπὶ [ἱεροποιοῦ Ἡρακλεώτου, μηνὸς Δηνα[ιῶνος· Διοσκόρων Ἀστύνους Εὐθύ[νου κ]αὶ ἐπίτροπος Νοσσὼ Σίμου καὶ κ[ύριος Ν]οσσοῦς Θεόφρων Δημητρίου, ΗΗ.., ἐπ]ώνιον ι', ἐγγυητὴς Θεόφρων Δη[μητ]ρίου. ἱερατέαι αἱ πραθεῖσ[αι καὶ ἐπιπραθεῖσαι ἐπὶ ἱερο[ποιοῦ Πυθέου· Ἥρας Τελείας φ', ἐπώ(νιον) ι', Διονυσόδωρος Ἀριστομ[ένου, ἐγγυ(ητὴς) Διονύσιος Ἀριστομέν[ου. Θεῶν Προκυκλίων υ', ἐπώ(νιον)[ι', Μενεκλῆς Φανοπόλιδος, ἐγγυ(ητὴς) Καλλία[ς Κ]αλλίου. τῶν ἐπιπραθεισῶν· Ἥρας Τελείας σνα', ἐπώ(νιον) ι', Φύ]λαρχος Αὐτονόμου, ἐγ(γυητὴς) Καλλίω[ν Φ]υλάρχου. Θεῶν Προκυκλίων ρε', ἐ]πώ(νιον) ε', Μητρόδωρος Διοφάντου, ἐγ]γυ(ητὴς) Καλλίας Καλλίου. Ἀ]ρτέμιδ⟨ω⟩ος Φωσφόρου ⊓ ... ἐπώ(νιον) ...], Ζωπᾶς Ζωπάδος, ἐγγυ(ητὴς) Καλ[λίων Φυ]λάρχου. Εἰρήνης φ', ἐπώ(νιον) ι', Διο]νύσιος Ἀριστομένου,

ἐγ]γυ(ητὴς) Διονυσόδωρος Ἀριστομένο[υ.
Ἑρ]μοῦ Πυλίου Ἁρματέως σο', ἐπ[ώ(νιον) ι',
Φύ]λαρχος Καλλίωνος, ἐγγυ(ητὴς) Καλλί[ων
Φ]υλάρχου. Διονύσου Πυθοχρήστου ρε',
ἐπώ(νιον) ε', Ἡγέμων Μητροφάνου, ἐγγ(υητὴς)
Παρμενίσκος Πυθεῦ. Διονύσου
Βακχέως ρ', ἐπώ(νιον) ε', Ἀγασικλῆς
Ζωπύρου, ἐγγυ(ητὴς) Ἀριστοκλῆς Ἀδημᾶ.
Ἀρισταγόρη Διονυσοδώρου με[τὰ τοῦ
παιδὸς Διονυσοδώρου τοῦ Ἀρισ[το-
μένου κληρονόμος οὖσα τ[ῶν
Ἀριστομένου τοῦ Μητροδ[ώ-
⟨εκεν τὴγ γυναικείαν ἤγορα⟩
ρου κατὰ διαθήκην διασυνίσ-
⟨σ⟩τησιν ἱερητείαν, ἣν ἠγόρα-
σεν Ἀριστομένης Μητρο[δώ-
ρ]ου ἐπὶ ἱεροποιοῦ Ἡγησαγόρ[ου,
μηνὸς Ληναιῶνος τριακάδι,
Ἀφροδείτης Πυθοχρήστο[υ,
δ]ραχμῶν ρλ' καὶ ἐπωνίου [ε',
Ἀ]πολλωνίωι Ἀριστομένου,
ἐγ]γυητὴς Ἀπολλωνίου
Δι]ονυσόδωρος Ἀριστομένο[υ.
ἐ]γγύ(α)ι ἱερητειῶν τῶν πραθεισ[ῶν?

V a.

συλε | εναν . . μενο | ι ειασησειχενπρο |
δουλον . . . . . . οσυνηνδ || επιλιμε . . . . καιτοχ | ουσασοικα
θισταμενοιιερειστ . . ο . . . ι | καιτησκαρπειαστονκη . . . . |
ντοεκτησμισθωσεωσλημυσταιαποτου | υπαρατουμεμισθωμενουτην
ιερωσυνην || αφοραντηιβουληκαιοιο . εθαδιαδαβιιναυγ | σθαι δοκει
τηιβουληεπιτελεισθαιτα | ε̄ ενημηνπροσαναφορανυποτωνστρατ |
προδεδηλωμενοσ α . . ουθ . πραττων | αικαλοκαγαθιαι διακειται
προστονδηl || καιγενομενοσμεν ιερευστου | ν . . αρχοντοσενιαυτου
καιθυσασ | ω . . ριασπαντωντων κατοικουντωντην | ο . . τουστε
πολιτασκαι . αιοικουσκαιαπ | υντασξενουσ ομοιωσδεκαιτουσελευ ||

20 δεκαιγραμματευσβουλησκαιδημο | ενιαυτονηρξενκαλοσκαιενδοξο |
‾τωνδημοσιωνγραμματωνκαιτ | ιηγησενδεπαρεαυτουκαιταεικ | ναγρ
25 αφηντωνχρηματιζομεν || τοντηνεαυτουμεγαλομερειανε | εδημοθοινη
σεντουστεπολιτ | τουσπαρεπιδημουντασξενουσ | θερουσπαιδασεκα
λεσενεπισπ | μη . . ο . γ

V b.

αισυν | ρειαν μει | ργασιασησειχενπρο | δουλ . . . . . ηνιε
5 ρωσυνηνην || . . . . . επιλιμενι . . . . . . ειταικαιταк | . ουσασοικαθιστα
μενοιιερεισημιων κα | δικαιτησκαρπειαστωνκηπων . . . . ην | ντοεκ
τησμισθωσεωσδημι . . ταιδετον | . υπαρατουμεμισθωμένου τηνιερω
10 συνην || . αφοραντηιβουληικαιοιομεθαδιαλαβειν | . σται δοκειτηιβου
ληι . ἐπιτελεισθαιτα | εγενημενηνπροσανα . . . εαννπο | προδεδηλω
μενοσ ακολουθαπραττων | αικαλοκαγαθια διακειταιπροστονδημ ||
15 . ιρω καιγενομενοσμενιερευστου | . . . . αρχοντοσενιαυτονκαιθυσαστοισ
| . . . ριασπαντωντωνκατοικουντωντην | . . . τουστεπολιτασκαιπαροι
20 κουσκαιαπ | υντασξενουσ ομοιωσδ . . α . . ουσελευ || . . δεκαιγραμ
ματευσβουλησκαιδημο | . ενιαυτονηρξενκαλωσκαιενδοξω | . . τονδημο
σιωνγραμματωνκαιτ | ορηγησινδεπαρεαυτουκαιτα | ναναγραφηντων
25 χρηματιζομεν || . ιοντηνεαυτουμεγαλομερειανε | εδημοθοινησεν
τουστεπολιτ | τουσπαρεπιδημουντασξενουσ | τουσπα . . ασεκαλε . . εν
ε . . .

ἐγ]γυ(ητὴς) Διονυσόδωρος Ἀριστομένο[υ.
Ἑρ]μοῦ Πυλίου Ἁρματέως σο', ἐπ[ώ(νιον) ι',
Φύ]λαρχος Καλλίωνος, ἐγγυ(ητὴς) Καλλί[ων
Φ]υλάρχου. Διονύσου Πυθοχρήστου ρε',
ἐπώ(νιον) ε', Ἡγέμων Μητροφάνου, ἐγγ(υητὴς)
Παρμενίσκος Πυθεῦ. Διονύσου
Βακχέως ρ', ἐπώ(νιον) ε', Ἀγασικλῆς
Ζωπύρου, ἐγγυ(ητὴς) Ἀριστοκλῆς Ἀδημᾶ.
Ἀρισταγόρη Διονυσοδώρου με[τὰ τοῦ
παιδὸς Διονυσοδώρου τοῦ Ἀρισ[το-
μένου κληρονόμος οὖσα τ[ῶν
Ἀριστομένου τοῦ Μητροδ[ώ-
⟨εκεν τὴγ γυναικείαν ἠγορα⟩
ρου κατὰ διαθήκην διασυνίσ-
⟨σ⟩τησιν ἱερητείαν, ἣν ἠγόρα-
σεν Ἀριστομένης Μητρο[δώ-
ρ]ου ἐπὶ ἱεροποιοῦ Ἡγησαγόρ[ου,
μηνὸς Ληναιῶνος τριακάδι,
Ἀφροδείτης Πυθοχρήστο[υ,
δ]ραχμῶν ρλ' καὶ ἐπωνίου [ε',
Ἀ]πολλωνίωι Ἀριστομένου,
ἐγ]γυητὴς Ἀπολλωνίου
Δι]ονυσόδωρος Ἀριστομένο[υ.
ἐ]γγύ(α)ι ἱερητειῶν τῶν πραθεισ[ῶν?

V a.

συλε | ευαν . . μενο | ι ειασησειχενπρο |
δουλον . . . . . . οσυνηνδ || επιλιμε . . . . καιτοκ | ουσασοικα
θισταμενοιιερειστ . . ο . . . *l* | καιτησκαρπειαστονκη . . . . |
ντοεκτησμισθωσεωσλημυσταιαποτου | υπαρατουμεμισθωμενουτην
ιερωσυνην || αφοραντηιβουληκαιοιο . εθαδιαδαβειναυγ | σθαι δοκει
τηιβουληιεπιτελεισθαιτα | ε¯ενημηνπροσαναφορανυποτωνστρατ |
προδεδηλωμενοσ α . . ουθ . πραττων | αικαλοκαγαθιαι διακειται
προστονδη*l* || καιγενομενοσμεν ιερευστου | ν . . αρχοντοσενιαυτου
καιθυσασ | ω . . ριασπαντωντων κατοικουντωντην | ο . . τουστε
πολιτασκαι . αιοικουσκαιαπ | υντασξενουσ ομοιωσδεκαιτουσελευ ||

δεκαιγραμματευσβουλησκαιδημο | ενιαυτονηρξενκαλοσκαιενδοξο |
‾τωνδημοσιωνγραμματωνκαιτ | ιηγησενδεπαρεαυτουκαιταειχ | ναγρ
αφηντωνχρηματιζομεν || τοντηνεαυτουμεγαλομερειανε | εδημοθοινη
σεντουστεπολιτ | τουσπαρεπιδημουντασξενουσ | θερουσπαιδασεκα
λεσενεπιση | μη . . ο . γ

V b.

αισυν | ρειαν μει | ργασιασησειχενπρο | δουλ . . . . . ηνιε
ρωσυνηνην || . . . . . επιλιμενι . . . . . . ειταικαιταχ | . ουσασοικαθιστα
μενοιιερεισημων κα | δικαιτησκαρπειαστωνκηπων . . . . ην | ντοεκ
τησμισθωσεωσδημι . . ταιδετον | . υπαρατουμεμισθωμένου τηνιερω
συνην || . αφοραντηιβουληικαιοιομεθαδιαλαβειν | . σται δοκειτηιβου
ληι . ἐπιτελεισθαιτα | εγενημενηνπροσανα . . . εαννπο | προδεδηλω
μενοσ ακολουθαπραττων | αικαλοκαγαθια διακειταιπροστονδημ ||
. ιρω καιγενομενοσμενιερευστον | . . . . αρχοντοσενιαυτονκαιθυσαστοισ
| . . . ριασπαντωντωνκατοικουντωντην | . . . τουστεπολιτασκαιπαροι
κουσκαιαπ | ντασξενουσ ομοιωσδ . . α . . ουσελεν || . . δεκαιγραμ
ματευσβουλησκαιδημο | . ενιαυτονηρξενκαλωσκαιενδοξω | . . τονδημο
σιωνγραμματωνκαιτ | ορηγησινδεπαρεαυτουκαιτα | ναναγραφηντων
χρηματιζομεν || . ιοντηνεαυτουμεγαλομερειανε | εδημοθοινησεν
τουστεπολιτ | τουσπαρεπιδημουντασξενουσ | τουσπα . . ασεκαλε . . εν
ε . . .

C.

INDEX DEORUM:

I) QUI IN ERYTHRAEO TITULO, II) QUI IN CETERIS TITULIS EXSTANT.

I.

II.

ARGUMENTUM.

A.

B.

